

Mirkazım Seyidov

Qaranlığa nur saçan zəka

*Gerçəklik könlümü nura boyadı,
Yandım məşəl kimi həyat oduna.
Müqəddəs Anadır anamın adı,
Haqqım var söz deyim onun adına.*

*Gözünün nurunu verib övlada,
Yenə övladından doymaz analar.
Gözləri çiynində bitər dua tək,
Övladı uzağa qoymaz analar.*

I Fəsil

İlk bahar doğuldu güllə, çiçəklə,
Yağışlar sevdalı yağdı torpağa.
Könüllər umsundu min bir diləklə,
Qondu işıq seli gümüş darağa.

Təbiət don biçdi bəşər adına,
Qüdrətdən durulan yer-göy möcüzə.
Ürəkdən sevilən, sevən qadına,
Bahar muncuq-muncuq nəğmələr düzər.

Yağmuru, çiskini bar-bərəkətdi,
Əsən rüzgarlarda nazlanır həyat.
Dağlarda qalan qar bir himə bənddi,
Salsın bir hay-həşir, eyləsin fəryad...

Bahar pişvazına çağırır bizi,
Çağlayan sevgilər sözə müntəzir.
Yerə ayna tutur aydın göy üzü,
Məhəbbət dastanım könüllər gəzir.

A4 258123

Mənim qəhrəmanım – bahar qızıdır,
Əbədi solmayan tərəvəti var.
İnsanlığ nəhrində xoş bir avazdır,
Bitib tükənməyən coşqun arzular.

Durna qatarına qoşulub uçar,
Nəcib duyğuların həzin nəğməsi.
Dərdləri ərilib qapılar açar,
Qızğın ürəklərin qızıl kəlməsi.

Sabahın adında yaşayan qürur,
Vüqarlı dağların qartal nişanı.
Zamanı adlayıb təzə-tər durur,
Əbədi məkanın gözəl insanı.

Dünyanı sevdiren qadın şərəfi,
Sabahı güldürən duyğulara bax.
İşığa qərq edib dörd bir tərəfi,
Qadın nəfəsilə çatılan ocaq.

Zərif əlləriylə gül-çiçək dərər,
Gül-çiçək sevinər bu tənənədən.
Onun pişvazına gələr kənd, şəhər,
Vətən ondan keçər, o da vətəndən.

Ana vətən deyən hər oğul, hər qız,
Bu bir cüt kəlməni təpər gözüne!
Bülbül gülşənində gəzməz baharsız,
Sabahın növrağı gülməz üzünə.

Sevinc təşnəsində döyünən ürək,
Döyər qapıları hayla-harayla.
Atlas yarpaqları sevdiren ipək,
Rəng verib, rəng alar günəşlə, ayla.

Sevgi dənizində şahənə duran,
Vüqarlı dağlarda çiçək bitirər.
Şərəfət taxtını saf daşdan quran,
İnsanlığ eşqinə şərəf getirər.

Qadın möcüzəsi Tanrı haqqıdır,
Adı da, özü də belə müqəddəs.
Bağlı könüllərin nur çırağıdır,
Nəğməsi qeybdən sevilən bir səs.

Könül nəğməsinə qonan qaranquş,
Yazın müjdəsini gətirib xəbər.
Çılğın arzuları dondurmadı qış,
Novruzgülü oldu şirin sevgilər.

Bir bayram süfrəsi... həyat təşnəsi,
Bir ocaq qalandı... orda bahar var.
Qurub yaratmağın coşğun həvəsi,
Bu gündən doğulan aydın sabahlar.

Sabahın adamı, bu günün adı,
Nəcib duyğulara xoşqədəm olur.
Çəkib növrağına doğmanı, yadı,
Hər bahar yenidən gül tək doğulur.

Mən söhbət açıram bahar qızından,
Solmayan əbədi gülüstani var.
Zaman fərəhlənir xoş avazından,
Dünənin, bu günün sabahı bahar.

Bizə miras qalib ulu Zərdüştən,
Novruz dünya boyda Tanrı sevgisi.
Biz də atlanda ocağın üstədən,
Haqqı tapındırır odun istisi.

Odlar yurdu bizim, oddan doğulduq,
Adımız, andımız Allaha pənah.
İnsanlığ adına pir, ocaq olduq,
Açdı könlümüzü xoşüzlü sabah.

Dostum, gəl tələsmə nədir məramım,
Bu bahar ovqatı, bu büsat nədir?
Gələn toy-düynüm, gələn bayramım,
Axır bulaq kimi bax, sətir-sətir.

Bir insan həyatı, yaşanan ömür,
Şərəfi bizlərə şərəfidir, inan.
Qəlbə nur çiləməz quru səs-səmir,
Günəş parçasıdır yandıran, yanan.

Gəlin xatırlayaq əziz insanı,
Zərifə xanımı, ruhu müqəddəs.
Qələmə aldığım gözəl dastanın,
Yığsın hikmətini oxucum dəst-dəst.

O, qadın adına fərəh gətirər,
İnsanlıq adında amalı uca.
O, həyat yaşayar, ömür bitirər,
Ruhu çıraqlar olar dünya durunca.

Şəfası gözlərə nur ələyər, nur,
Ürəyi bulaq tək axar dumduru.
Nəcəbət adına o vüqar, qürur,
Tanrıya xoş gələn hikməti ulu.

Bu ocaq Zərdüştədən od alıb gəlib,
Bahar tərəvəti var süfrəsində.
Fəxarət, şərəfət haqdan yüksəlib,
Zamanın sözü də öz kürsüsündə.

Ürəyimdə duyğular
Misra-misra düzülüb,
Kəlmə-kəlmə ələndi,
Hər f-hər f süzüldü.
Yetişən meyvə kimi
Saplağından üzüldü,
Rüzgarlara köklənən
Sevincdən həyəcanım,
Şərəfət kürsüsünün
Adı Zərifə xanım!

Bir həzin nəğmə kimi
Oxunar zaman-zaman,
Qədrini uca tutar
Haqdan qədəri yazan.
Onun ömür kitabı
Bizə əbədi məkan,
İnsanlıq vüqarını
Yaşadan söz dastanım,
Şərəfət kürsüsünün
Adı Zərifə xanım!

Tunc heykəli qəblərdə
 Ucalan abidədir,
 Solmayan sevgisindən
 Səpələnir xoş ətir.
 İlləri salamlayan
 Bir şirin səlnamədir,
 Analıq məbədinin
 Özü şöhrətim, şanıam,
 Şərəfət kürsüsünün
 Adı Zərifə xanıam!

Əziz müəllim ocağı
 Onun təkəri olub,
 Böyük xilaskar kimi
 Həyat məhvəri olub.
 Oğlu İlham Əliyev
 Dillər əzbəri olub,
 Dünyaya Günəş kimi
 Doğur Azərbaycanım,
 Şərəfət kürsüsünün
 Adı Zərifə xanıam!

Gözlərə işıq verən
 Şəfəli əllər onun,
 Övlad məhəbbətini
 Yaşadan dillər onun.
 Zamanı zaman edən
 Uğurlu illər onun,
 Ana vətən deyəndə
 Coşur, qaynayır qanıam,
 Şərəfət kürsüsünün
 Adı Zərifə xanıam!

Həmişə yaxşı tanıyır
 Əsil-nəcəbətini,
 Layiqli övlad bilər
 Onun ləyaqətini.
 El-obaya, xalqına
 Sonsuz sədaqətini,
 Tərəvəti gül açan
 Gülşənəm, gülüstanım,
 Şərəfət kürsüsünün
 Adı Zərifə xanıam!

Müqəddəs ruhu ilə
 Təzələyər ruhları,
 Pərvazlanar onunla
 Sabahın arzuları.
 Gümüşü aynalarda
 Bərq vurur duaları,
 Haqqın türbəsindədir
 Əhdim, dinim, imanım,
 Şərəfət kürsüsünün
 Adı Zərifə xanım!

Məmləkət bəkarəti
 Hifz edər canı kimi,
 Könüllər baharına
 Dindirər sarı simi,

Dillərdə həzin nəğmə -
 Könül açan, səmimi,
 Fərəhlənib quş kimi
 Uçar andım, amanım,
 Şərəfət kürsüsünün
 Adı Zərifə xanım!

Göyərçin arzular pərvaz etladi,
 Uçdu sevdaların aydınlığına.
 Dilim pıçıltıyla ana söylədi,
 Hanı o məbəd ki, ona sığına.

II Fəsil

Gözlərim önündə canlanır yenə,
Arzular quş kimi qonub sinəmə.
Şükür bu günümə, şükür dünənə,
Sabahın eşqini hopdurub cana,
Vətən, sənin andın müqəddəs ana.

Tarixdən boylanır Tomris, Məhsəti,
Nəcib xanımların var dəsti-xətti.
Həcəri qoçaqdı, Nigar ı mərddi,
Mərdlik boylarını gəl bir-bir sana,
Vətən, sənin andın müqəddəs ana.

Bütün türk dünyası boylanır səndən,
Fəxarət səndədir, səndən – Vətəndən.
Haqqın səsi gəlir imandan, dindən,
Vüqarın, qürurun dönür dastana,
Vətən, sənin andın müqəddəs ana.

Araz boyunbağın, Kür kəməridir,
Məmləkət sevgisi xoş şəhərindir.
Vətəndaş qeyrəti bar-bəhərindir,
Yaşatmaq oduna ürəkdən yana,
Vətən, sənin andın müqəddəs ana.

Mənim ana dilim şirindən şirin,
Dilimi xalqımın şahpəri bilin.
Rənginə rəng qatıb xeyirin, şərin,
Bayatı mülkünü gör xana-xana,
Vətən, sənin andın müqəddəs ana.

Göyərçin qanadlı arzu böyütdü,
Öyüdü müqəddəs, ali öyüddü.
Tanrının əliylə bəzənən бүtdü,
Pozulan aləmi salar sahmana,
Vətən, sənin andın müqəddəs ana.

Məşəqqət içində görse rüzgarı,
Gözlərində açar haqqın yolları.
Qadın şərəfidir dövləti, varı,
Odlanan ürəyi gör şana-şana,
Vətən, sənin andın müqəddəs ana.

Xeyir-duaları bizə mayakdır,
Həmişə məbəddir, həmişə pakdır.
Taxt-taca yaraşan sultandır, şahdır,
Atar imzasını fəvqəl fərmana,
Vətən, sənin andın müqəddəs ana.

Böyük xilaskara qol-qanad verən,
Aydın sabahların barını dərən.
İnsanlığı adını bizə sevdiren,
Eşq olsun bu əhdə, gözəl məkana,
Vətən, sənin andın müqəddəs ana.

Həkim xalatını atıb çiyinə,
Gəzir aram-aram palataları.
Başqa fikirlər də gəlmir eyninə,
Fikri, düşüncəsi xəstə adları...

Yatan xəstələrin qayğılarını,
Daşıyır qəlbində Zərifə xanım.
Zərif barmaqların şəfalarını,
Səpir yarasına dərddli insanın.

Xəstənin heyi yox qalxa ayağa,
Ağrılar, acılar kəsir yolunu.
Birinin pulu yox dərman almağa,
Həkim gizlin verir dərman pulunu.

Gözlərə nur gəlir həkim qəlbindən,
Həyatın mənası ağlın gözüdür.
Nəcəbət don geyir imandan, dindən,
"Ağlın kor olmasın" – müdrik sözüdür!

Xəstə harayına yetişən həkim,
Sənin alqışındı xeyir-dualar.
Bu dərddi dünyaya kim gətirib, kim?!
Sağlamlıq eşqilə uçar arzulər.

Tanrı dərdd veribse dərman da verib,
Təbibdə, loğmanda haqq işığı var.
Qaralan zülmətin bağrını dəlib,
Xoşbəxtlik donunda gələr şəfalar.

Gözlər qapanmasın dünya üzünə,
Bir cüt bulaq olsun, sevgisi duru.
Şükür gecələrin xoş gündüzünə,
Ürəkdən su içsin gözlərin nuru.

Dünya nəğmələşir nur yağışından,
Zərifə xanım da nur yağışındı.
Yaşanan həyatın hər qarışından,
Görün yaxşılığı, çünki yaxşıdır.

Yenə də qaynaşır göz institutu,
Narahat doğmalar dualar edir.
Ancaq pıçıltılar pozur sükutu,
Niyyə əməliyyat belə ləng gedir.

Zərif damarlarda zərif əl gəzir,
Zərgər dəqiqliyi bu işin canı...
Neçə tibb bacısı əmrə müntəzir,
Həkim də sultandır, verir fərmanı...

- Əllərin var olsun, həkim, çox sağ ol!
- Bütün arzuların çin olsun, həkim!
- Kor olan gözlərə, xanım, çıraq ol!
- Diləyin gül açsın, min olsun, həkim!

Alqış sədaları bitib-tükənmir,
Nə qədər xoşbəxtdir Zərifə xanım!
Razılıq eyləyir dönüb hərdən bir:
- Vəzifə borcumdur, qurtarın, canım!

Böyük insanlığın vəzifəsi bu,
Yaşamaq, yaşatmaq zor işdir deyə.
Haqqa müntəzirdir haqqın yolçusu,
Savabı quş kimi uçurar göyə.

Savablar yaşadır bizi bəlkə də,
Nəcabət məbəddir, tuncdur təməli.
Yaxşılıq günəşdir, qalmaz kölgədə,
Görünür hər yerdən uca heykəli.

**Zərif damarlarda zərif əl gəzir,
Zərgər dəqiqliyi bu işin canı...
Neçə tibb bacısı əmrə müntəzir,
Həkim də sultandır, verir fərmanı...**

III Fəsil

Aylar, illər ötüb keçdi,
Qaldı geridə,
Keçənləri vərəqləyib
Oxudu tarix.
Körpü olub qovuşdurdu
Gələnləri də,
Bunu bildi ulu zaman,
Sevimli xaliq.

Məşəqqətlər, təntənələr
Ömür karvanı,
Enişləri, yoxuşları
Adlayıb keçər.
Soruşsanız kimliyini,
Kimdir sarvanı,
Əbədiyyət bulağından
Sərin su içər.

İnsanlığı çələng hörər
xatirələrdən,
Aydınlığı ünvan eylər
Göyərçin kimi.

İşıq olub rüzgarlarla
Dönər səfərdən,
Nəğmə-nəğmə uçub gələr
Zülmət qənimi.

Odlar yurdu nələr gördü,
Nələr danışdı,
Sevdalardan od götürməz
Ürəyi odsuz.
Nəcabətdən doğulmuşdu,
Nura qarışdı,
Fədakarlıq dastanında
Sayrışan ulduz.

Şərəf oldu, alqış oldu,
Deyildi adı,
Əməlləri sıralanan
Durna qatarı.
Şərəfləri cıvələnen
Gümüş aynadı,
Keçən ömrün baharından
Durmadı ayırı.

Qədər yazan yazılar da
Sırddır əzəldən,
Kim oxuyub yoza bilib
Olan qədəri.

Beş gününü bircə-bircə
Keçir nəzərdən,
Yaşamağın, yaşatmağın
Nədir bəhəri.

"Gözlərimin nuru Ana" –
Deyən şairin,
Gözlərini üreyimin
Nuru bilmişəm.
Nəğməsinə eşidəndə
Mən şirin-şirin,
Ana vətən nidasıyla
Haqqa gəlmişəm.

Nahaq qandan ərşə çıxar
Ahu-naləsi,
Xoş günlərə alqış tökər
Ürəkdolusu.
Övladları bu vətənin
Şirin meyvəsi,
Dodağında qönçələnər
Sözün doğrusu.

Şəfqətindən şəfa tapan
Neçə könüldən
Gəlib keçən qucaq-qucaq
Məhəbbət oldu.

Sevən ürək ayırmadı
Çiçəyi güldən,
Məmləkətə **ürək** dolu
Fəxarət oldu.

Üreyimdən keçənləri
Yazsam birbəbir,
Dastan olub nəsilərə
Qalar yadigar.
Həyat yolu şərəflidir,
Sözü dildədir,
Sevincini illər boyu
Daşıyar bahar.

Xilaskara dəstək olan
Fədakar qadın,
Tarixlərə imza atan
Şəxsiyyət adı.
Üreyində məbəd oldu
Doğmanın, yadın,
Zəfər dolu rüzgarların
Qoşa qanadı.

Nəğmələrdə, şeirlərdə
Əbədi nida,
İlhamını bir şahinə
Eşqdən yaradıb.
Gəl tələsmə, hər gedənə
Demə əlvida,

Əbədiyyət bağçasından
Kim nübar dadıb?!

Kim vətənə ana deyib
Sevdirir bizə,
Kim vətənə canım deyib
Açar qəlbini
Dağdan ağır dərd-kədərle
Qalıb üz-üzə,
Ucalardan-uca bilib əziz Rəbbini.

Azərbaycan türbəsini
Saf daşdan hörən,
Vətəndaşlıq amalında
Ay-ulduz kimi.
Ana yurdun aynasında
qüruru görən,
Sabahların sahibinə
Verir qəlbini.

Doğma yurdum, zirvələrə
Ucal durmadan,
Çin olacaq arzuların
Fərəhdən doğur.
Bircə qarış torpağına
Ürəkdən yanan
Vətənpərvər, fövqəlbəşər,
Qəhrəman oğul.

Yenə silkələdim könül mülkümü,
Heyrətdən rəng alan sevgim dənizdi.
Hikmət çələngindən tutdum yükümü,
Qibləm Ana Vətən... candan əzizdi.

IV Fəsil

Mən könüllər aşiqi,
Təbiət vürğunuyam.
Arzuları çin olan
Həqiqət carçısıyam.
Müqəddəs insanların
Ruhudur isti yuvam
Xalqımın, el-obamın
Şirini, acısıyam.

Ömrümün sonuna tək
Əmrinə müntəzirəm,
Qal desə, qalaram mən
Öl desə, ölərəm mən.
Ülvi məhəbbətindən
Yarpaq tək əsirəm,
Əbədi varlığımın
Vətən, Vətən, can Vətən.

Ana dedim adına,
Anamın anası sən,
Adım, andım səninlə
Qanadlanıb uçur, bax.

Sən nə qədər möhtəşəm,
Sən nə qədər gözəlsən,
Çöhrəndən işıq alır
Qarşımdakı ağ varaq.

Gözlərimin önündən
Keçir zaman rüzgarı,
Zamanlara sığmayan
Bir müqəddəs məkan var.
Sevgiləri daşıyır
Könlümün ilk baharı,
Vətənimə yar olur
Gələn nurlu sabahlar.

Gəl, sabahım, yenə gəl,
Qoynumu açdım sənə,
Sənsiz yaşamaq çətin,
Sənsiz dünya fanidir.
Həyatı sevdirmisən
Səni candan sevənə,
İnamı yaşadanlar
Salimdir, nuranidir.

Məbəd anamdır mənim,
Təzim etdim önündə
Ondan əziz, müqəddəs
Özgə məbəddə görmədim.

Dolaşır onun adı
Nəğmə kimi dilimdə,
Yaşadım inam kimi,
Ocaq oldum, sönmədim.

Ana! Sevimli yurdun,
Sevimli ağbirçəyi,
Adı vətənlə qoşa,
Ürəkləri fəth edər,
O, haqqın sədasıdır,
Gerçəklərin gerçəyi,
O, bahar rüzgarıdır
Belədən-belə öter.

Cəsurdur, mərdanədir,
Keçər oddan, alovdan,
Dostuna dua edər,
Düşməninə od vurur.
Buz layları əriyər
Onun ürək odundan,
Yağlıların önündə
Mətin durar, şah durar.

Bar-bəhəri bal kimi,
Tutub düzü, dünyanı.
Andında sədaqətin
İlqarı, vüqarıdır.

Tanrının yazdığıdır
Onun könül dastanı,
O, vəfalı dünyanın
Böyük vəfadarıdır.

Ana, Ana! Bu adın
Sevgisi dünya qədər,
İşığı haqdan gəlir,
İnan, tükənən deyil.
Ana yurd sorağında
Bu gün hər kənd, hər şəhər,
Öz ali varlığıyla
Həmişə varam deyir.

Müqəddəs məbədlərin
Özülü ana sözü,
Göyərçin donundadır,
Sülhün bənnası odur.
Saflığında yaşadır
Haqqı, doğrunu, düzü.
Yaşanan bu həyatın
Eşqi, mənası odur.

"Ana Vətən çağırır",
Budur sözün dəyəri,
Vətəndaş hazır durur
Bu mötəbər çağırışa.

Ondan gəlir ləyaqət,
Şan-şöhrətin təpəri,
El-oba qüvvət verir
Ana deyən alqışa.

Vərəq-vərəq çevir sən
Bu gün ana tarixi,
Hikməti dərya qədr
Zəngin olan sözü gəz.
Bizə müqəddəs olan
Yerin, göyün sahibi
Dedi: ananın özü
Müqəddəsdir, müqəddəs.

O, bəstəkar, o, şair,
O, sülhün carçısıdır.
Göyərçin donundadır,
Haqqın sədası odur.
O, vətənin gülüşü,
Ağrısı, acısıdır,
O, zamana sığmayan
Dünyamızın adıdır.

Ana, Ana-bu adın
İşığına qızındıq.
Onun nur biçimində
Sevgili amalı var.

Hansı günə sevindik,
Hansı günü qazandıq,
Özü duaçı oldu,
Sözü bizə xilaskar.

Qəhrəmanlar anası,
And yerimiz adındır,
Səsin var bu millətin
Abrında, həyasında,
Yeri-göyü ağladan
Ağrıdır, fəryadındır,
Baharın nəfəsi var
Analar laylasında.

"Laylay dedim yatasan" -
Deyən dilinə qurban,
Şirin yuxu içində
Firavanlıq vədi var.
Səfasında doğulan
Belə həlim, mehriban
Övladdır arzularda,
Arzuları bəxtiyar.

Hansı dahi görmədi
Səndeki əzəməti,
Şəxsiyyət şöhrətinin
Sənsən xeyir-duası.

Sənsən vətən hikməti,
Sənsən elin sərvəti,
Xoşbəxtliyin carçısı,
Xoşbəxtliyin mayası.

O, dahilər yetirib,
O, dahinin özüdür,
Haqsız tökülən qana
Göz yaşıyla yox deyib.
O, vətən harayının
Ən kəsərli gözüdür,
Alilər məclisinin
Adi bir sözü deyil.

Nəğməsi cana məlhəm,
Röyalara bal qatar,
İnsaf dinin yar ısıdır,
Ana insafın özü.
Onun ahı, naləsi
Ucalıb ərşə çatar,
Onun nurlu gözüylə
Açılar sübhün gözü.

Yaşa, ana varlığım,
Yaşa haqqın anası,
Dünya sənın qoynunda
Bəslənir cocuq kimi,

Bizimlə addımlayan
Şirin, şəkər laylası
Sabahların işığı,
Zülmətlərin qenimi.

Sığındım işığına,
Sən işığın varlığı.
Hifz etdim gerçəkliyi,
Sevdim bəxtiyarlığı.
Ürəklərin sevinci,
Könüllərin saflığı,
Adın bizə şərəfdir,
Həyat fərmanı səndə,
Dünya vəfali olur
Ana, ana deyəndə.

Uşaq, qoca bilməz ki,
Səpələr şəfəqləri,
Şəfali duaların
Sayasıdır əlləri.
Odur ürək arzusu,
Odur dillər əzbəri,
Arzuları çin olan
Nəğmələr var sinəndə,
Dünya vəfali olur
Ana, ana deyəndə.

Vətən hardan başlanır?
 Sualını verən sən,
 Vətən dara düşəndə
 Ən xilaskar ərən sən.
 Qələbə müjdesini
 Süfrə kimi sərən sən,
 Mələklər də sevinir
 Ana qəlbi dinəndə,
 Dünya vəfali olur
 Ana, ana deyəndə.

Canını fəda edib,
 Öz canından can verib.
 Ana vətən adını
 Sevdiren iman verib.
 Zülmələri ərідən
 And verib, aman verib,
 Təbiət gözəlləşir
 Gerçək gülü dərəndə,
 Dünya vəfali olur
 Ana, ana deyəndə.

Mənim balam deyirsə,
 Balası baldan şirin.
 Anamın dili şəkər,
 Şəkərdir Ana dilim.

O, baharı andıran
 Bahar misallı gəlin,
 Buzlaqları ərідir
 Xoş nəfəsi gələndə,
 Dünya vəfali olur
 Ana, ana deyəndə.

Sevimli nəğmələrin
 Şirin nəqarəti o,
 El-obaya ruh verən
 Gəraylı, bayatı o,
 Pərvazlanan sözlərin
 Gümüşü qanadı o,
 O sabahdan boylanır
 Var bu gün də, dünən də,
 Dünya vəfali olur
 Ana, ana deyəndə.

İllərin ahəngini
 Daşıyır ağ saçları,
 Hikmətilə mat qoyub
 Sultanları, şahları.
 Gül açıb alqışları,
 Dağlar yıxıb ahları
 Gecələrin sükutu
 Dən-dən olub telində,
 Dünya vəfali olur
 Ana, ana deyəndə.

Bəstəkar nəğməsinə
Ona deyib avazla,
Nələsi daşlar dəlib
Dinib kamanla, sazla
Qolları qardaş olub
Doğma Kürə, Arazla,
Sehrli ümidlərin
Durna köçü dönəndə,
Dünya vəfali olur
Ana, ana deyəndə

Onun xeyir-duası
Əsir başımız üstə.
Onun xoş arzuları
Uçuşur dəstə-dəstə.
İnsanlığın yaşadı
Ödur, etibar üstə.
O, günəş işığıdır,
Həyat sönər, sönəndə,
Dünya vəfali olur
Ana, ana deyəndə.

Gəzdim ölkələri, gördüm ki, ana,
Cənnət məkanıdır qucağın sənin.
Sən ki, həyat verdin əziz balana,
Əzizim, adını unutmaq çətin.

V Fəsil

Mən ana deyirəm, elə bir ana
Ömrünü övlada həsr eləyibdi.
Qoyundan, quzudan qoyub qurbanı,
Yenə gözlərini qurban deyibdi.

Keçibdi alovdan, keçibdi oddan,
Dünyanın tufanı qorxutmayıbdi.
Verib öz ömrünü, verib illərə,
Amma övladını o, atmayıbdi.

Bilib ki, köksünə basdığı uşaq
Vətən torpağının bir parçasıdır.
Bilib ki, yurdunun bütün dərdinə
Ancaq əlacını o tapacaqdır.

Ürəyin odunu verib körpəyə,
Özləri alovsuz yanar analar.
Övladın məktəbə getdiyi yolda
Göyərər analar, donar analar.

Gözləyər elə bil səhər gələcək,
Səhərin qolundan tutar analar.
Təkcə övladını əllərlə deyil,
Həm də ürəyi ilə tutar analar.

Gözünün nurunu verib övlada
Yenə övladından doymaz analar.
Gözləri çiyində bitər dua tək
Övladı uzağa qoymaz analar.

Silahı əliylə sındıra bilər,
Əliylə qatırı dayandırar o.
O elə insan ki, elə duyğu ki,
Babəki yuxudan oyandırar o.

Hərdən düşünürəm, prezident olsa,
Qan-qada istərmi görən analar.
Özgə balasına qıyarlarını heç,
Doğma balasını sevən analar.

Hərdən düşünürəm, erməni qadın
Qan-qada istərmi görən həyatda?
Özgə torpağından de, pay umarmı...
Övladlar uyuyur qəbirstanlıqda.

Qəbristan yolları ayaqlar altında
Qaldığına görə xəcalətlidi.
Dünyada sevinər böyüyən hər şey,
Təkcə qəbristanlıq qəbahətlidir.

Nə qədər böyüyüb bu qəbristanlıq
Analar görmürmü, duymurmu gören?
Silahı qaldıran övladlarının
Analar qolundan tuturmu gören?

Bir ana haqqında söhbət açıram
O, elə müqəddəs, o elə insan.
Olmayıb heç zaman nifrəti, kini,
Dünya don geyinib arzularından.

İşıqsız gözlərə o nur veribdi
Xəstələr sağalıb ümidlərindən.
Dünyaya elə bir oğul veribdi,
Ölkə gözəlləşir dediklərindən.

Zərifə anadır o ulu qadın
Həyatda min cürə əziyyət görüb.
Ona kim zülmələr eləyibsə də
Əvəzindən ondan məhəbbət görüb.

Onun silahıdır saf məhəbbəti
Qanmazı min yerdən sındıracaqdır.
Tapıb insanlarda kin, küdurəti
Əbədi alovla yandıracaqdır.

Heç kəs inciməyir onun sözündən
Şəfqətdən incimək olarmı, söylə?
Şəfanın özüdür Zərifə xanım,
Nəcabət vüqarsız qalarımı, söylə?

Nələr görməyibdi Zərifə xanım,
Həyatı biz ondan öyrənək gerek.
Bax odur Azərbaycan qadınlarına
Ən böyük bir zirvə, ən böyük örnek.

Gənclik illərində oxuyub ancaq,
Oxuya-oxuya görüb həyatı.
Elmlə oxuyub gördüyü nə var,
Xəyalla kəşf edib bu kainatı.

Keçibdi alovdan, keçibdi oddan
Qoruyub sevgi tək əqidəsini.
Həyatda susduğu anlar olsa da,
Verib övladlara doğma səsini.

Alov götürübdü kirpikləriylə,
İzlənir, bizlənir qoyduğu hər iz.
Ömrünü biryolluq qurban verərdi,
Olarını atadan dünyada əziz?!

Səni əzizlədi Əziz müəllim,
Sevgisi həmişə təzə-tər oldu.
Bir ürək bəslədi mehriban, həlim,
Heydər şöhrətinə bir Heydər oldu.

VI Fəsil

Verib üreyini Əziz Əliyev
Azəri yurdunun hər qarışına.
Onun hər addımı, hər bir səfəri
Dönür doğma xalqın alqışlarına.

Obasına bağlı, xalqına bağlı
Böyük bir insandı Əziz Əliyev.
Vətənimin milli duyğularını
Ürəkdən duyandı Əziz Əliyev.

Xalq onu tutubdu bir bayraq kimi,
Üçrəngli bayraqdı Əziz Əliyev.
Dayanıb xalqının keşiyində o,
Həmişə oyaqdı Əziz Əliyev.

Onu Dağıstana göndərdilər ki,
Bir az uzaq olsun könüldən, gözdən.
Oğlu haqsız yerə sıxıldığından
Əzizin anası neylədi görən?

Oğluna verilən ittiham, mənəcə,
Birinci növbədə anaya çatır.
Baxın anaların ürəklərinə,
Orda neçə həsrət, neçə dağ yatır.

Oğula tuşlanan güləylə birgə
Birinci növbədə analar ölür.
Analar ölürsə göydəki quşlar,
Suların üzündə sonalar ölür.

Analar ölürsə vətən də ölür,
Görəsən anlayan varmı həyatda?
Analar öləndə bilin, a dostlar,
Onunla birlikdə ölür ata da.

Əzizin anası ağladı yaman,
Oğlunu nə qədər zillət gözləyir.
Bilmirəm, o ana bilirdi hardan
Oğlunu məhəbbət, ülfət gözləyir.

Məhəbbət... o hələ uzaqda idi,
İndisə oğlu çək-çevirdədi.
Onun gözaltına alınmasından
İnciyən, sızlayan, tək Zərifədi?

Müşfiqə, Cavidə əzab verənlər
İndi də Əzizi nişangah alıb.
Haqsız fərmanından otuz yeddinin,
Sağ qalan Allahın hökmüylə qalıb.

Zərifə məktəbə gedir hər səhər,
Bəlkə olanlardan yoxdu xəbəri?!
Ən böyük dostları məktəb yolları,
Ən böyük sirdaşı qələm, dəftəri.

Bilməyir dünyada nələr baş verir,
Sevir həm payızı, yazı Zərifə.
Sözlərin sevgili mənasın bilir,
Tanımır bir özgə sözü Zərifə.

Həcərdən dərs alıb, ellər qızıdır,
Həyası məhəbbət yanağındadır.
Çıxıb yollarına Heydər Əliyev,
Sevirəm kəlməsi dodağındadır.

Əziz qeyrətindən o, baş götürüb,
Leyli sevgisinə yol gəlirdi o.
Ata sözlərində görüb dünyanı,
Atası nə deyib düz bilirdi o.

Atadan, anadan sevgi istəyib,
Bax, indi başının tacıdı sevgi.
Zaman elə gəlib, dodaqlarında
Az qala dadsızdı, acıdı sevgi.

Hər gün atasını tənqid edirlər,
Yox, yox, bu tənqidlər yaraşmır ona.
Bilir atasının günahı yoxdu,
Bu işin çarəsin bilməyir amma.

Atası gecələr səhərə kimi
Vətəni düşünür, xalqı düşünür.
Hamının qəlbinə sığınıb vətən,
Hamının qəlbində vətən üşüyür.

Zərifə Allaha dua eləyir,
Amandır, atama tənə dəyməsin.
Hər zaman istəyir çiçəklər açsın,
Çiçəklər heç zaman boynun əyməsin.

Gələcək yaşayır xəyallarında,
Çiçəkdən kövrəkdi Zərifə xanım.
Düşübdü xalqımın payına göydən,
Laylalı ürəkdi Zərifə xanım.

Anası üstündə layla çalanda
Doyunca götürüb layla payını.
Atanın, ananın laylalarından
Qurubdu könlündə öz sarayını.

Günəş yuva salıb onun üzündə,
Gedir gələcəyə, gedir Zərifə.
Bilməyir dünyada nələr baş verir,
Təkcə dərslərini bilir Zərifə.

VII Fəsil

Yalnız həkimlikdi onun arzusu,
Bəzən sönən ocaq qor ola bilir.
Haradan biləydi Zərifə xanım,
İnsan ürəkdən da kor ola bilir.

Gözləri sağaltmaq mümkündü bəlkə,
Axı neyləyəsən qəlbi korrarı.
Ürəyi korlardan başlayır, inan,
Vətənin ən böyük qəsbkarları.

Günəş yuva salıb onun üzündə,
Gedir gələcəyə, gedir Zərifə.
Bilməyir dünyada nələr baş verir,
Təkcə dərslərini bilir Zərifə.

"Beş"lərlə doludu gündəliyi, bax,
Hər qiymət yoluna işıqdı indi.
Məktəbin yolları asfalt kimidi,
Həyatın yolları qarışıb indi.

Gecələr düşünür atası Əziz,
Yollar yaman bağlı, yoxmu bir işıq?!
Nadanla alimin yeri dəyişik,
Siyasət aləmi tamam qarışıq.

Təkcə ürəyində bir ümidi var,
Həqiqət nazilir, üzülmür ancaq.
Bu dəfə küləklər şimaldan əsir,
Daha alovlanır azadlıq-ocaq.

İstəyir dərini heç kəs bilməsin,
Nə fayda, yalanı yazır qəzetlər.
Qəzetlər bir yana, qızı Zərifə
Dərnləri gözündən oxuya bilər.

Düşünür qızının taleyini çox,
Yaxşı ki, arxada doğma vətən var.
Əziz bilməyirdi doğma qızının
Yolunda Heydər tək igid ərən var.

Heydər Əliyevi yaxşı tanıyır,
Bilirdi ölkədə çoxdu hörməti.
O mənim qızımı sevirse əgər,
Başlayar onun da bir müsibəti.

Onu bağışlamaz Mərkəzi Komitə,
Zərifəni sevmək məhv olmaq demək.
Fikir ver həyatın qafiyəsinə,
Zərifəni sevmək yaşamaq demək.

Yaşayır sevgilə Heydər Əliyev,
Onunçün qadağa yoxdu dünyada.
Qoşa doğulubdu sevgi, kişilik,
Heydər layiq olub bu gözəl ada.

Sevgidən doğulub qəhrəmanlığı,
Sevgi tarixlərdən bir yadigardır.
Sevgisiz yaşamaq ölümdən bəter,
Sevgilə yaşayan nə bəxtiyardır.

İnsan sevgisindən qorxub çəkinməz,
Məhəbbət insanı insan eləyər.
Heydər öz ömrünü, vəzifəsini
Hər an Zərifəyə qurban eləyir.

Günəş yer üzünü nura boyadı
Zərifə dünyaya gələn günündə.
Bütün el-obanın çırağı yandı,
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Güldü təbiətin şıltaq bənizi,
Cağladı çayları, güldü dənizi.
Dağları, daşları, yamacı, düzü
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Körpə gözlərində işıq getirdi,
Xəlifcə gülüşü nağıldı, sirrdi,
Ata-anasının bəxti gülürdü
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Zərif çiçək kimi gül üzü vardı,
Elə bil yaz idi, güllü bahardı.
Xoşbəxtlik bu qızı qoynuna aldı
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Adını özünə tay eylədilər,
Zərifdir, Zərifə qoyaq dedilər,
Qədəmin mübarek, qızım, dedilər,
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Doğuldu, bir ata sevindi o gün,
Quruldu evində böyük toy-düyün.
El-oba, fəxrin var öyünmək üçün
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Bir ümid şöləsin yandırdı tanrı,
Xalqına günəş tək göndərdi onu.
İşığı bürüdü Azərbaycanı
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Sən demə, bu qızın ömrü naxışdı,
Xumar gözlərində xumar baxışdı.
Göydən yağan yağış nurlu yağışdı,
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Gələcək sabaha ümüdlə gəlir,
Gecənin bağırını şəfəqlər dəlir,
Bir körpə nəğməsi sevgiyə gəlir
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Körpə əllərində nələr gətirib,
Səadət gətirib, şəfa gətirib,
Tanrı yer üzünə təbib gətirib
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Bir ümid yeri də göyərdi o gün
Cahan həm kükrədi, həm dindi o gün,
Bir ana ürəyi isindi o gün
Zərifə dünyaya gələn günündə.

Laylalar şirincə nəğməyə döndü,
Könlünün duyğusu nəğmətək dindi.
Bu qız möcüzədi, bax, hamı dedi
Zərifə dünyaya gələn günündə.

**Vətəndaş, bu adın hikməti dərin,
Adı da, andı da... Ana vətəndi.
Yaddaşı olsam da qərinələrin,
Varlığı ruhumə yenə məlhəmdi.**

VIII Fəsil

İllər ötüb keçdi yel qanadında
Amalı dil açdı onun adında.
Elə bir taleyi, yolu seçdi ki,
Əbədi yaşadı xalqın yadında.

Böyüdü, qəlbində həyat eşqi var,
Dünya Zərifəyə elə gəlir dar.
Gəzir arzuları diyarbadiyar
Həyat eşqi yaşar onun qanında.

Dil açan arzular tükənəz olar.
Həyat bir çeşmədir, çağlayar, dolar.
Kamillik insanın bəzəyi olar,
Heç nə dura bilməz onun yolunda.

Əynində ağ xalat bənizi kimi,
Amalı parlayır, ay gözü kimi
Çöhrəsi işıqlı xalqın həkimi
Yaşatmaq eşqi var, onun adında.

Sevdi peşəsini, sevdi yolunu,
Dünyaya sevgiylə açdı qolunu,
Xəstəyə ölümdən verdi olumu
Yanırdı insanlıq od-alovunda.

Yer üzünə enmiş bir mələk idi,
İstəyi yaxşılıq, həm kömək idi.
Bilirdi, hamıya o gerek idi,
Mələk libasında, mələk donunda.

Nə qədər insana şəfası oldu,
Ömründə hamıya cəfası oldu,
Gözünün işığı itən kəslərə
Zərifə bir işıq dühası oldu.

Əlləri nur idi, sanki ay idi
Ay da gecələri yerə enirdi.
Qaranlıq gecənin bağrını dəlir
Gecənin qoynuna işıq verirdi.

Yaşadı ömrünü insanlar üçün,
Xoş idi bu ömrün hər anı, hər gün.
Dünya işığını görəndən çox
Zərifə sevinir, gülürdü o gün.

Bu ömür verilmiş tale payıydı,
O, öz taleyinə sadıq yar idi.
Xalqa, millətine layiqli olmaq
Zərifə ömrünə yazılmalıydı.

Əqidə, məsləkin sadıq yoldaşı,
Tutduğu amalın dostu, qardaşı,
Bütün ömrü boyu öz silahdaşı
Zərifə ömrünü yaşamalıydı.

Çiyinə almışdı həqiqət yükün,
Yaşadı ömrünü əyilməz, mətin.
Çəkdi qayğısını o bu millətin,
Millətə ana tək ad almalıydı.

Amalı dünyanı dolaşan qadın,
Sənin öz yerin var, sənin öz adın.
Mübariz, qəhrəman bir insan kimi
Xalqın yaddaşında daim yaşadın.

Gəldi ömrünün gözəl anları,
Gerçəyə dönürdü o xəyalları,
Çıxdı qarşısına sevgi yolları,
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Ömrün qapısını məhəbbət döydü,
Elə bil yer göydü, göydə ki yerdə,
Könlünü bu elin oğluna verdi,
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Yazıldı məhəbbət dastanı o gün,
Var oldu sevgisi, artdı günbəgün.
Bir üzük yollandı onlara bir gün,
Sevgi, məhəbbət də özü bir evdi.

Ulu öndər oldu, yarı, yoldaşı,
Eşqinin sultanı, ömrün naxışı.
Parladı qəlbində bəxtinin qaşı
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Ulduzları göydə barışmışdılar,
Yerdəki mələklər danışmışdılar,
Cavanlar sevgiyə qovuşmuşdular,
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Sevgi çiçək açdı onun üzündə,
Sevgi iz qoyurdu onun izində.
Sevinc nur saçdı onun gözündə,
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Sevgi şərbətini qoşa içdilər,
Elə bu dünyaya bir gəlmişdilər.
Yaxşı ki, sevgidə bir yol keçdilər,
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Ruhları, sözləri bir yolu getdi,
Ömürdən çən-duman yox oldu, getdi.
Evində səadət butası bitdi,
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Bir evin sevgisi, anası oldu,
Eşqinin nəğməli duası oldu.
Yarının sevimli sonası oldu,
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Yaşadı ömründə Heydər ömrünü,
Bir ömrü ikiye yaşadı demək.
Bütün ömrü boyu xoşbəxt olmağa
Zərifə sevgisi lazımdı gərək.

Sönmədi həyatın çətin anında,
Bütün mərdliyini üzə çıxardı.
Onun köməyinə gəldi bu anda
Yolunda içdiyi sədaqət andı.

Bu sevgi məhəbbət nağılı oldu,
Sevgi dastanı tək yaddaşda qaldı.
İlhamla Sevilin and yeri oldu,
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Ana məhəbbəti doldu qəlbinə,
Ana tək o sevdi, sevildi yenə.
Ana məhəbbəti şirindi demə,
Zərifə sevildi, Zərifə sevdi.

Övladlar ömrünün bəzəyi oldu,
Onların üstündə şam tək əsirdi.
Ömür uçub gedir səsiz-səmirsiz,
Övlad böyütməyə o tələsirdi.

Yaşadı həqiqət nəğməsi kimi,
Ömrünə bir ana himni yayıldı.
Şirin, həzin səslə laylalarıyla
Ana ürəyinə qayğılar doldu.

Əritdi ömrünü analar kimi,
Vətənə layiqli övladlar gərək.
Yuxusuz gecələr sirdaşı oldu,
Məqsədi bir idi, millət, xalq deyək.

Bilirdi, bu vətən tarixlər boyu
İgid oğullarla öyünməlidir.
Düşməne döyüşdə qalib gəlməyə
O, igid bir oğul böyütməlidir.

Millət keçmişindən dərs alsın gerek,
Gələcək keçmişdən güc alacaqdır.
Vətəni, torpağı sevən oğullar
Xalqının qəlbində yaşayacaqdır.

Ana ürəyinin ana səs ilə
Övlad taleyinə ömrünü yazdı.
Analıq hissənin öz qüdrətilə
Nə etdi, yenə də dedi ki, azdı.

Vətənə, torpağa sevgisi vardı,
Bu sevgi, bu istək yaşatdı onu.
Elə bir oğulu böyütdü ana,
Xalq, millət adında yaşatdı onu.

İlhamlı sabahlar gələcəyimiz,
Sabaha ümidlə baxışımızdır.
Zərifə ananın o yadigarı
Millətin ömrünə naxışımızdır.

Var olsun yurdumun qeyrətli qızı,
O, tarixlər boyu yaşayacaqdır.
Ulu öndərimin yarı, yoldaşı
Millet anası tək var olacaqdır.

Adına nəğmələr yazılır hələ,
Nə qədər musiqi, şeir yazılıb.
Hələ oxunacaq gözəl nəğmələr
O şeiri, nəğməni özü qazanıb.

Bahar tərəvətli çiçək ömrünün
Nə ləçəyi solar, nə də çiçəyi.
Yaşanan bəşəri ömürlərində
Ən gözəli onun, odur göyçəyi.

Xalqımın bu igid, mehriban qızı
Solmadı üfəqdə yanar ulduz tək.
Hər zaman millətlə bir yerdə oldu
Qayğıyla, sevgilə yandı bir ürək.

Cahanda günəş tək parlayan ömrün
İşığı dünyanı qoynuna alıb.
Zərifə cismani bizdən getsə də,
Sevgisi, qayğısı bizimlə qalıb.

Bir ana boylanır o daş məzardan
Qayğılı gözləri yenə qayğılı.
Xalqının, elinin fikrini çəkir,
Yəqin ondandır ki, belə duyğulu.

İçində duyğular baş alıb indi,
Ana ürəyinin istisi qalır.
Ona baş çəkməyə gəlirlər hər gün,
Övladlara baxıb xəyala dalır.

Danışır sakitcə övladlarıyla,
İstəyi, arzusu dil açır bu gün.
Övladlar ananın önündə durub
Ana sevgisinə bələnir bütün.

Bürünür məzarı al çiçəklərə,
Çiçəklər ananı qoynuna alır.
Öz şimşək ömrünü yaşamış ana
Çiçəklə qolboyun, birlikdə qalır.

**Nur verdi gözlərə Zərifə xanım,
Ürəkdən su içən gözlər sevindi.
Başqa şəfası var müqəddəs adın,
Bu ad vətənindi, bu ad sənindi...**

IX Fəsil

Bir az da sevinir, sevinc içində
Sabaha ümüdi etibarlıdır.
Bilir ki, xalqının inam mənbəyi
Onun öz övladı İlham oğludur.

Onun İlhamının amalı təmiz,
Xalqının qəlbində o seviləcək.
Bu sevgi əmanət verilib ona,
İlham öz xalqını sevir, seviləcək.

Doğma Vətəninin səması təmiz,
Buludlar bu yerdə qarala bilməz.
Vətən torpağının igid əsgəri
Düşmənin önündə heç vaxt əyilməz.

Bilir ki, zəhməti hədəf getməyib,
Zamana öz gözəl töhfəsin verib.
Könlünün səsiylə, aqlın səsiylə,
Xalqının adını o səsləndirib.

Bilir ki, bəşərin öz tarixində
Onun əməlinin öz yeri vardır.
Şərəfli, layiqli keçən ömrünün
Hər bir anını da tarix yaşadır.

O, böyük insanın həyat yoldaşı,
O, böyük insanın gözəl qızıdır.
O, ana torpağın gözəl övladı,
O, ana torpağın bahar, yazıdır.

Qorxmadı heç nədən Heydər Əliyev,
Atıldı siyasət dəryasına o.
Zərifə dağ kimi durdu dalında,
Döndü dənizlərin qəvvasına o.

O işdən gələndə hər vaxt qapını
Heydərün üzünə gülərək açdı.
Elə təzələndi əsəbi həyat,
Öndərin üzündə həyat gül açdı.

Zərifə xanımın gözəl siması
Bir anda kədəri mum eləyirdi.
Bir dəfə ömrünü yaşamadı o,
Ömrünü Öndərə həsr eləyirdi.

O, elə sevirdi ellər oğlunu,
Quşlar həsrət idi belə sevgiyə.
Qoşa addımlayıb həyat yolunda,
Məhəbbət yayıldı bütün ölkəyə.

İlk dəfə dünyaya Sevili gəldi,
Ax, necə sevindi Muğan da, Mil də.
Bir ailə sevinci deyil bu sevinc,
Sevindi oba da, sevindi el də.

Bu xəbər aşaraq bütün sədləri,
Dərbəndə Təbrizə gedib çatdı da.
Çoban bu xəbəri dastan eylədi,
Ürəkden dediyi bir bayatıda.

Quşlar qanadına alıb xəbəri,
Ölkədən-ölkəyə qanadlandılar.
Elə məşhur oldu Sevilin adı
Analar qızına Sevil qoydular.

Çoxaldı kəndlərdə Sevil adları,
Bir məktəbə gəlsən hamısı Sevidi.
Sevillər sevdilər Sevillər kimi,
Baxırsan hər tərəf gözəl sevgidi.

Zərifə xanımdan aldığı işıq
Sevili ellərdə gözəl eylədi.
Yerlərdə gülləri yığdı başına,
Bir anda quşları göydə əylədi.

Böyüdü Sevil də anası kimi,
Ana baxışları axdı üzündən.
Zərifə xanımın böyük sevgisi,
Hara ayaq basdı axdı gözündən.

Anadan gəlirdi bu həya, ismət
İlhamı tanıyırdı, hamı bilirdi.
Onun gözlərində açmışdı bahar,
Onun baxışında güllər gülürdü.

Vətənin qoynunda su sonasıydı,
Cəsarət atadan gəlirdi, əlbət.
Sanki Füzulinin şah misrasıydı,
Ata dodağında dadırdı şərbət.

Babası Əzizin həyatı onun
Ən çox oxuduğu bir kitabıydı.
Yanına saldığı qolları deyil,
Təzəcə açılan qanadlarıydı.

Laylalar çalırdı Zərifə xanım,
Sevili səhərə səsləmək üçün.
Mətbəx işlərini öyrətdi ona,
Qızını zəhmətlə böyütmək üçün.

Şair təbiətli doğuldu Sevil,
Hamının qəlbinə axdı sözləri.
Zərifə xanımın sanki yenidən
Sevillə dünyaya baxdı gözləri.

Qızlar anasına oxşayır demək,
Bu da ana yurdun bir nemətidir.
Zərifə xanımın ona sevgisi
Bütün insanlara məhəbbətidir.

Gözlərə nur verir Zərifə xanım,
Təkcə gözlər deyil, ürək açılır.
Zərifə xanımın əlləri ilə
Bakıya gün doğur, şəhər açılır.

Necə gözəlləşib xəstəxanalar,
Vətənin gözüne işıq, nur gəlir.
Onun əlləri ilə sirlər açılır,
Onun əlləriylə vətən yüksəlir.

Düşünür, keçmiş salır yadına
Bilir ki, yüz dərdə o cavab gəlir.
Vətəndə günahı kim eləmişdi,
Zərifə xanımla yüz savab gəlir.

Həyat necə gözəl, necə şirindi,
Bir oğlan doğulub, adı da İlham.
Sevindi bir anda Kür də, Araz da,
Sanki avazlandı Mil, Muğan, Şirvan.

İndi ürəklərin sevgisi sacaq,
Baxırsan hər tərəf danışır gülür.
İlahi, xalqımın ruhuna bir bax,
Ailə sevinci ilə sevinə bilir.

Niyə sevinməsin Heydər, Zərifə,
Azəri xalqının övladlarıdır.
Buna bax, az qala uçsun çəmənlər,
Lalələr açılmış qanadlarıdır.

Necə gözəlləşib bütün şəhər, kənd,
Xalqının ən gözəl İlhamı gəlib.
Onun gülüşünə diqqət edin siz,
Yurdumun Şirvanı, Muğanı gəlib.

Fəxri Xiyabanda tunc abidəsi,
Baxır uzaqlara Zərifə xanım.
Əskik olmaz ordan gülün dəstəsi,
Qəlbi oda yaxar Zərifə xanım.

Bu dünyada o yaşadı mələk tək,
Cüt övladı onun qoşa qanadı.
Yer üzünü canı dildən sevrək,
Örnək oldu çoxlarına həyatı.

Kirpiyiylə od götürər analar,
Nəfəsiylə qızardır doğma ürəklər.
Nəsillərə od ötürər analar,
Yurd yerində qönçələnər çiçəklər.

Ana Vətəninə xidmət edərdi,
Zərifə xanımın Əziz atası.
El-oba yolunda canın verərdi,
Hamidan mehriban, əziz atası.

Övladlıq borcunu verib hər zaman,
Doğma ocağına nur gətirərdi.
Pislərə, pisiyə verməzdi aman,
Yaxşılıq ziyasın gur gətirərdi.

Zərifəydi ən istəkli uşağı,
Tellərini zərif-zərif hörərdi.
Göz önündə canlandırır uzağı,
Gözəl qızın ağ xalatda görərdi.

O, böyük dahinin alim qızıydı,
Göz həkimi idi olmaq arzusu.
Tanrının bir xoşbəxt ulduzu idi,
Göylərdən gəlirdi onun ruzisi.

Gör nəçə insanın gözünü açdı,
Nəçə min ürəyə sevinc bəxş etdi.
Qaranlıq dünyaya parlaq nur saçdı,
Qəmli könüllərə fərəh nəqş etdi.

Onun fərəhinin hər zərrəsindən,
Bu geniş kainat ala büründü.
Xəyalın möhtəşəm mənzərəsindən,
Zülmət də qorxaraq geri süründü.

Zərifə xanımdı çox gözəl insan,
Qapılar bağlansın, qoymazdı ki o.
Həkim-cərrah olmaq deyildir asan,
Kimseyə korluğu qıymazdı ki o.

Sevinib özünün xoş əməlinə,
İşıqlı dünyadan zövq də alardı.
Cərrah bıçağını alıb əlinə,
Xeyirxah işindən şövq də alardı.

Xoşbəxtlik haylardı qovaraq şəri,
Həminin dərdinə şərik olardı.
İşığa bələyib o dərdi-səri,
Könüldə qalardı, sözdə qalardı.

Bir dost kimi danışardı hamıyla,
Çətinə düşənə əl də tutardı.
Fəxr edərdi Sevilə, İlhamıyla,
Evdə yorğunluğun o unudardı.

O, loğman, o, ana, o, ellər qızı,
Ona ünvanlandı xalqın rəğbəti.
Yerin gül çiçəyi, göyün ulduzu,
Sevdi bu hörməti, bu şərəfəti.

X Fəsil

Qoşa övladına mehriban ana,
Ömür-gün dostuna bir arxa-dirək.
Həyatın yaşadı o, yana-yana,
İndi yoxluğuna inanmır ürək.

Heydər Əliyevin həyat yoldaşı,
Ulu öndər necə sevirmiş səni.
Sən idin ən yaxın dostu, sirdaşı,
Sevgisi mələyə çevirmiş səni.

Sənin yoxluğundan keçsə neçə il,
Yenə də yaşardın lal ürəyində.
O, səni heç zaman unudan deyil,
Yoxluğun bir qara xal ürəyində.

Bu tunc abidənin öz əlləriylə,
Örtüyün götürdü o aqıl insan.
Bəzədi məzarın tər güllər ilə,
Əzizin itirmək deyildir asan.

Vermədi könlünü bir başqasına,
Əbədi sevgiyə sadıq də qaldı.
Bir gün də qovuşdu haqq dünyasına,
Sənin yanındaca xəyala daldı.

Bütün analar tək olardı xoşbəxt,
Görəndə övladın yaxşı gününü.
Anayçün, nənəyçün əsil səadət,
Eşitsin nəvənin bal səs-ününü.

Nə yaxşı dünyada nəvə də gördü,
Ürəyi dəniz tək ləpələndi də.
Al-əlvan güllərdən dəstə də hördü,
Bütün yer üzünə səpələdi də.

İndi sağ olsaydı çox sevinərdi,
Oğlunun sevinci onun sevinci.
Həzin nəغمə kimi deyib-dinərdi,
Hər sevinc yaşı da solmaz bir inci.

Nənəlik hissini müqəddəs saydın,
İndi oğlunun da cüt nəvəsi var.
Ay Ana, sənin də gözlərin aydın,
Babadır, onlarla bir nəfəs alar.

Ruhu qanad çalır göydə mələk tək,
Azad ölkəmizi fərəhlə süzür.
Yaşayar könlüdə gözəl dilək tək,
Əbədi dünyada tapacaq hüsur.

Demə dünya fani, həyatısa boşdur,
Şirin arzularla yaşa dolmusan.
Prezident anası olmaq çox xoşdur,
Belə gözəl ada layiq olmusan.

İndi tək dərdimiz doğma Qarabağ,
Bir gün də alınar öcümüz bizim.
Əgər ki sülh ilə geri almasaq,
Savaşa sınanar gücümüz bizim.

Tezliklə Qarabağ geri alınar,
Qaçqınlar qayıdar el-obasına.
Qələbə marşımız orda çalınar,
Vətənim bürünər toy libasına.

Oğlunla fəxr edir can Azərbaycan,
O, cavan yaşında müdrik bir rəhbər.
Xalqa xidmət etsin o gözəl insan,
Adı atası tək dillərdə əzbər.

Zərif incəlikdir, zərif çiçəkdir,
Bu adı düşünüb deyiblər sənə.
Sinəndə döyünən elə ürəkdir,
Bir zərif çiçək tək qondu sinənə.

Koroğlu anası, Nəbi anası,
Atəşi günəşdən, oddan aldınmı?
Sən ey qanad çalan göllər sonası,
Övladlar yolunda alovlandınmı?

Əziz Əliyevin fədakar qızı,
Tibbin fədaisi, örnəyi oldun.
Elm göylərinin yanar ulduzu,
İtkinlə qəlblərin göynəyi oldun.

Sənin ilhamından ilham alaraq,
Alınmaz dağlara can atırıq biz.
Bir ana adıyla qanadlanaraq,
Hələ günəşə də tez çatırıq biz.

Ey müqəddəs ana, müqəddəs qadın,
Günəş tək dünyaya nur çiləmişən.
Gözünün işığın, qəlbinin odun,
Neçə insanlara bəxş etləmişən.

Gör kimin sirdaşı, yarı olmusan,
Dağ dağın yanında əzəmətlidir.
Sən dağlar başında günəş olmusan,
Günəş dağ başında zər şəfəqlidir.

Bu yurdun həm qızı, həm gəlinisən,
Anası, nənəsi, gözəl xatını.
Uzat əllərimə əllərini sən,
İgid Qazan xanın Burlaxatunu.

Tanrı bəxş elədi səni nur bizə,
Ulu sərkərdənin baş tacı oldun.
Dedin yarat bizə, dedin qur bizə,
Bu yurda həm ana, həm bacı oldun.

Sevdin bu vətəni, sevdin bu eli,
Müqəddəs amala verdin eşqini.
İki böyük insan, iki sevgili,
Yaşatdı Məcnunla, Leyli eşqini.

O ki istedadı başdan-ayağa,
Nağıldı, nəgməydi, həzin şeirdi.
Ömrünü hamıya verdi sadağa,
Bir də ki, o ulu öndərə verdi.

Zəriflər zərifi, incədən incə,
Həm də kişi kimi qeyrətliydı o.
Qəlbi qan ağları dərqli görünçə,
Bəlkə çoxlarından cürətliydı o.

Ah, neçə ürəyi fəth etləmişdi!
Bir özü bilirdi, bir də sevdiyi.
Elə bil əzəldən əhd etləmişdi,
Kimsəni sevmədi bir də sevdiyi.

Qaranlıq dalanda yollar aradı,
İşığa yol açdı zülmət içində.
Ucalıb xanımlıq zirvəsinə o,
Qorudu milləti "millət" içində.

Nur alıb günəşdən alışaraq o,
Neçə nursuz gözün sevinci oldu.
Daim zülmət ilə yarışaraq o,
Parlayan, alışan bir inci oldu.

Oğlunun adını İlham qoydu o,
Dedi, ilhamını xalqından al sən.
Qızının adını Sevil qoydu o,
Dedi Sevil kimi zülməti yar sən.

Heydər ocağının yanar çırağı,
Zəkası nur saçdı qaranlıqlara.
Heç kəs fəth etməmiş hələ o dağı,
Yolu irəliyə – aydınlıqlara.

Nə sirli təbəssüm, nə sirli gülüş,
Baxışlar uzağa boylanıb baxır.
Sanki o gülüşdən, o təbəssümdən,
Dünyanın üzünə təbəssüm axır.

Adını nəvələr daşıyır indi,
Həcərin, Nigarın qeyrəti kimi.
Sənin nəcibliyin yaşayır indi,
Xalqın əbədlilik niyyəti kimi.

Sən Leyli timsallı seven qadındın,
Məcnun sevgisinə layiq yaşadın.
Elin, oban idi arxalandığın,
Bir ömrü şərəflə, şanla yaşadın.

Sən bir ana idin qəlbi arzulu,
Daima ana tək yanasısan sən.
Əvvəl adi övlad anası idin,
İndi prezident anasısan sən.

Qəbrinin önündə baş əyib oğlun,
Yadına kim bilir, ah, nələr düşür.
Ana heykəl olub, daş olub indi,
Oğul, anasıyla belə görüşür.

Daş ana qucağı indi onunçün,
Dünyada ən isti bucaq kimidir.
Ana heykəlinin qarşısında o
Yenə də balaca uşaq kimidir.

O uca göylərdə şad olsun ruhun,
Yaşayır amalın, yaşayır adın.
Uyu, şirin olsun qoy sənin yuxun,
Ey müqəddəs ana, ey ulu qadın.

Səni xatırlayıb, anacaq vətən,
Üstündə çiçəklər düzüm-düzümdür.
Əbədi ana tək sanacaq vətən,
Xoş günlər, xoş illər hələ bizimdir.

Leyli də, Məcnun da əfsanə deyil,
Əbədiyəşəkdir, seviləcəkdir.
Gələcək nəsillər sizin sevgini,
Sevgi dastanı tək danışacaqdır.

Durub arxasında xalqımın ilham,
Güc alır hər zaman böyük Allahdan.
Yorulmaq bilməyir o, Heydər kimi,
Alır ilhamını ana torpaqdan.

Gəlibdi dünyaya ikinci Heydər,
Xalqımın demək ki, vardır sabahı.
Kökünün üstündə bitən övladın,
Hər zaman köməyi olar allahı.

Yayılb hər yana səsi xalqımın,
Yeri var dünyanın hər bir yanında.
Min bəlalər çəkmiş Azərbaycanım,
Şükür ki, ucadı düşmən yanında.

Sevgisi heç zaman əskik olmazdı,
Analar gözündə ümid olardı.
Sevirdi xalqının şair övladın,
Qoruyub hər zaman hayan olardı.

Göz açdı dünyaya o ulu Heydər,
Yazdı tarixlərə o, şanlı adın.
Qoymadı xalqını yağılar didə,
Kəsdi torpağından düşmən ayağın.

Alınacaq köçdü dünyadan Heydər,
Düşmən arzusunu qoydu gözündə.
Tanıtdı dünyaya Bakı-Ceyhanı,
Ucaltdı xalqını bu yer üzündə.

Nəcabət nəsildən, əsildən gəlir,
Hər zaman görsənən insanlıq odur.
Həyat bağçasından tər çiçək dərir,
Müqəddəs ocaqdır, tükənmir odu...

XI Fəsil

Qədim Naxçıvanda yaşadı bir az,
O idi xalqının əlac, ümidi.
Eşitdi xalqının səsini Heydər,
Qaldı yad gözündə torpaq ümidi.

Zərifə gözündə bir işığıydı,
Baxmadı heç nəyə, açdı ürəyin.
Dönmədi sözündən yenə də Heydər,
Ulu tanrı verdi ona hər şeyi.

Analar ulduzdu, göylərdə gəzər,
Çıxıb yer kürəsi göyün üzünə.
Gecələr boylanar torpağın üstə,
Üşüyüb səmada, dönər evinə.

Hərdən külək olar həyət-bacada,
Tufan pəncərəni döyər, dağıdar.
Hansı bəhanəylə girsin evinə,
Arzusu yenə də gözündə qalar.

Üstünü örtməyə gələr oğlunun,
Deyib laylasını, səssizcə gedər.
Öpüb balasını yorğan- döşəkdə,
Başına dolayıb üzərlik, gedər.

Ana salmadıqca övlad yerini,
Elə bil balalar şaxtada yatar.
Çəkib göy göylərin donunu ana,
Yorğan tək balanın üstünə salar.

Bezməz qayğılardan, hey gülər üzə,
Hər naza, hər dərdə dözəndi ana.
Körpəsin gecələr səhərə qədər,
Yatmayıb keşiyin çəkəndi ana.

Sülhüdü analar yer kürəsinin,
Açıb yaylığını sərib üstünə.
Gətirib dünyaya bəyi, xanları,
Ucaldı analar göyün üzünə.

Neçə ölüm vardı, neçə qan vardı,
Yudu hər birini öz əlləriylə.
Yanan ürəklərin dadına yetdi,
Soyutdu hamsını öz gözəlləriylə.

Yaşadı, yaşatdı analar bizi,
Hər yanda nəfəsi üstümüzdədi.
Köçüb getsələr də dünyadan yenə,
Dühası hər zaman üstümüzdədi.

Əlləri uzanar göyə həmişə,
Dözməz hər yalana, batmaz günaha.
Özünü unudub, dünyanın dərindən,
Gecələr təklikdə deyər Allaha.

Həç kəsi incitməz, kimsədən küsməz,
Baxar bu dünyaya ağ saçlarıyla.
Dirənsə yoluna nankor adamlar,
Onu da bağışlar dualarıyla.

Dünyanın yəhəri düşsə belindən,
Alar yer üzünü çiyinlər üstə.
Dağılsa da dünya pislər əlindən,
Qurar bu dünyanı sevgisi üstə.

Ey vətən, ucaldın ucaltdığıyla,
Sən Heydər babaya, o, sənə tacdı.
Sən onu yetirdin qalib oğul tək,
O sənin qapını dünyaya açdı.

Ey vətən, ucaldın ucaltdığıyla,
O sənə, sən ona nur, şefəq saçdın.
Harda dara düşdüm, çətinə düşdüm –
Bu iki ünvanın üstünə qaçdım.

Ey vətən, hamıdan uca, baş olan
Bir oğul bəxş etdin bu yer üzünə.
Adı Heydər oldu, arzusu dərya,
Milyonlar müntəzir oldu sözüne.

Bütün tufanlara sinə gərdi o,
Ömrünü xalqına həsr edib getdi.
Yurdun ən balaca bir guşəsini də
Möhtəşəm bir qala, qəsr edib getdi.

Güc aldı bu xalqın, elin gücündən,
Xalq Heydər söylədi, Heydər xalq dedi.
Bir tarix yaratdı adına layiq,
O, nə söylədisə doğru, haqq dedi.

Sərdi sayəsini vətən üstünə,
Verdi verdiyini əvəz ummadan.
Az qala alovun, odun üstünə,
Getdi kişi kimi o, göz yummadan.

Xalq ona güvəndi, inam bəslədi,
O, xalqı birliyə hər vaxt səslədi.
Heydər ucalığı nəzər kəsmədi,
Göz oldu üstündə Azərbaycanın.

Qorudu vətəni son ana kimi,
Qucdu bu torpağı bir ana kimi.
Xaini oxladı qəzəbi, kini –
Göz oldu üstündə Azərbaycanın.

Ən böyük dövlətlər salama gəldi,
Heydər şəxsində bu xalq dikəldi.
Baxışı nakəslər qəlbini dəldi,
Göz oldu üstündə Azərbaycanın.

Sərkərdə yerində sərkərdə oldu,
Qoyub getdiyi yol ən doğru yoldu.
Ona xain çıxan saraldı, soldu,
Göz oldu üstündə Azərbaycanın.

Sevdi çiçəyini, sevdi daşını,
Əzmilə ucaltdı xalqın başını.
Ram etdi meydanda neçə naşını,
Var oldu taxtında Azərbaycanın.

Azəri yurduna şöhrət gətirdi,
Zaman o dahini haqdan yetirdi.
Bütün muradını verdi, bitirdi,
Var oldu baxtında Azərbaycanın.

Qadınlığın şahıdı,
Gözəl Zərifə xanım.
Sevgisində birinci,
Əzəl, Zərifə xanım.

Ürəyi sözlə dolu,
Baxışı naxış idi.
Sevdiyi adamlara,
Baxışı alqış idi.

Sevgisiylə bəzənib,
Sevgisiylə oynardı.
Çıxardı, sevdiyinin
Yollarında durardı.

Nigar, Həcər sevgisi,
Burlaxatun isməti –
Gözlərində uyuyur,
Dünyanın məhəbbəti.

Həyatın gözlərinə
Dik baxırdı Zərifə.
Sevgisini qəlbində,
Yoxlayırdı Zərifə.

Bəlkə öteri hisddi,
Yox, yox öteri olmaz.
Sevməyən bir gözəlin,
Gözləri yaşla dolmaz.

Ulduzları sayardı,
Göylərin sinəsində.
Bir məhəbbət yaşardı,
O duyğunun səsinə.

Xanımların xanımı,
Sadələrin sadəsi.
Zərif görünür, amma
Poladdı iradəsi.

Onun kökü dərinə,
Neçə babadan gəlir.
Onun ağı, qururu
Eldən, obadan gəlir.

Göygöldən həya alıb,
Xalqımın igid qızı.
Gündüz günəş səsləyir,
Gecə ayı, ulduzu.

Nur alır əllərindən
Neçə-neçə göz onun.
Qəlbini dağ ələyir,
Bircə şirin söz onun.

Atasından öyrənib,
Necə çətindi həyat.
Alovlarda bərkiyib,
Qəlbində qoşa qanad.

Böyük kişinin qızı,
Böyüdü bu həyatda.
Bir dəfə yanılmadı,
Nə şaxtada, soyuqda.

O, böyüdü vüqarla,
Bir dəfə əyilmədi.
Alışdı hamı üçün,
Bir yol "mənim" demədi.

Bayatılar, ağılar
Dilində əzbər idi.
Dediyi şirin sözlər,
İşıqlı səhər idi.

Yaşanan günlərin xatirəsi var,
Sabahın ətrini görür dadında.
O necə xoşbəxtdir, necə bəxtiyar,
Böyük əzəmət var Heydər adında.

XII Fəsil

Bir dəfə incimədi,
O, Heydərin sözündən.
Uzaqlara getmədi,
Bir an onun gözündən.

Yaraşdı bir-birinə,
Yolları bir getdilər.
Bütün problemləri
Birlikdə həll etdilər.

Alınacaq, üzuağ
Yaşadılar dünyada.
Vətən eşqi hər işdən,
Dayandı lap ucada.

Onlar qoşa dayanıb,
Qoşa da yanırıdılar.
Hamının nəzərində,
Qoşa dayanırıdılar.

Heydər işdən gəlməmiş,
Yollara göz dikilir.
Küçələr addım-addım,
Elə bil ki, sökülür.

Vətənin hər dərđini
Onlar qoşa çəkirlər.
Sevincle yaşayırlar,
Qəmin belin bükürlər.

Həyat necə gözəldi,
Deyir Zərifə xanım.
Ağ xalatı əyninə,
Geyir Zərifə xanım.

Neçə-neçə ürekdə,
Neçə gözdə yaşayır.
Şirin arzu- diləkdə,
Dürlü sözde yaşayır.

Gül-çiçəkdi həmdəmi,
Qulluq edir səhərlər.
Ona baxıb gör necə,
Böyüyür qızılgüllər.

Böyüyür İlham, Sevil,
Ana-ata gözündə.
Ata, ana kəlməsi
Uşaqların sözündə.

Ulu Öndər sınaşıdı,
Ömrü boyu bu hikməti.
Xalqdan ayrı yaşamadı,
Azərbaycan dövləti.

Bunu Heydər ata etdi,
Bu kəşfidi o ustadın.
Ona görə uca tutur,
Bu millət də onun adın.

Bu, siyasi varisinə,
Öndərimin mirasıdı.
Bu istəklə ucalacaq,
Bu yurd, hələ harasıdı...?

Davam edir bu ənənə,
Davam edir yenə, yenə...
İlham ilə, inam ilə,
Çətinliyə gerir sinə.

O dahinin varisidi,
Mənim əziz Prezidentim.
Gedir xalqımın önündə,
Bu gedişi dönməz, mətin.

İrəliyə İlham ilə,
Getmək şüara çevrilib.
Bu birgəlik var olandan,
Qara niyyətlər devrilib.

Haqq yolunu tutub gedir,
Mənim əziz Prezidentim.
Cavabdehdi sabahına,
Bu diyarın, məmləkətin.

Günlər keçir qələbəylə,
Qabaqdadı hünər hələ.
Tərəqqiyə doğru gedir,
Mənim ölkəm gülə-gülə.

Heydər ata sevgisini,
Yaşadır işdə, əməldə.
Dərin hörmət, sonsuz sevgi,
Halallıq var bu təməldə.

Əzəl gündən qədərbilən,
Haqq tanıyan olub xalqım.
Paklığıyla ucalıbdı,
Ona qurban mənim canım.

İlham Əliyev çalışır,
Çatdırsın hər tərəqqiyə.
Ən möhtəşəm arzulara,
Qovuşmasın bu xalq niyə?

Qoy ucalsın, qoy güc alsın,
İlhamımın əməlindən.
Bizə xain çıxanları,
Yıxmalyıq təməlindən.

Dərsini Heydər atadan,
Alan Prezidentim, yaşa.
Qoy adını çəkək hər vaxt,
Böyük zəfərlərlə qoşa.

Ölsün düşmən, itsin düşmən,
Qələbəylə qoşa yeri.
Sən xalqının ayağına,
Xalı tək sər göyü-yeri.

Qoy desinlər Heydər ata,
Əməli sağdı, yaşayır.
Arxamızda onun ruhu,
Qaladı, dağdı, yaşayır.

Zərifə ana laylası,
Halal olsun sənə deyək.
Bizimlədir al səhərlər,
Bizimlədir xoş gələcək!

Bu, bir haqdi, xalqı sevən sevilir,
Bu, bir haqdi, ucaldanlar ucalır.
Əzəl gündən xalqa yaxın olanlar,
Öz xalqının inamından güc alır.

Ümidimiz Heydər ata yurdudu,
İnamımız haqq yoludu, haqqa var.
Əzəl gündən xalqa "xalqım" deyənin,
Qarşısında çətinliklər olar xar.

Heydər baba yadigarı, yarat, qur,
Ucalığa gedən yolla yeri sən.
Bu millətin yolu üstən yox elə,
Pis fikiri, bəd əməli, şəri sən.

Ulu Öndər əmanəti bu yurdu,
Ona layiq tərəqqiyə qovuşdur.
İnam ilə hər bəlanı yox edib,
Sən bu yurdun üzərindən sovuşdur.

Unutmaq olarmı laylalarını,
Milyon ömür ola, milyon da kitab.
Övladı yolunda min bir əziyyətə,
Analar həmişə tab gətirir, tab.

Laylasız övladlar qəhrəman olmaz,
Laylalar övladla durar yanaşı.
Hardasa övlada güllə dəyəndə,
Laylayla tökülür gözünün yaşı.

Laylalar ürəkdən su içər qalxar,
Xalqın üreyinin gözüdü layla.
Bərkiyib döyüşdə, soyuqda, qarda,
Ötən əsrlərin sözüdü layla.

Onun sevgisidir insan əzəldən,
Yoğrulub sevincdən, yaranıb qəmdən.
Vaxtında çalınsa insan yeməz qəm,
Üreyin atəşi, közüdü layla.

O, qanda qaynayır, bişir sinədə,
Şirinlik bəxş edir dərdə, qəmə də.
Dünyada hər zaman, hər vaxt, yenə də,
Şeirir, şairin gözüdü layla.

O yalan danışmaz, o, yalan deməz,
Atəşdi, yanıbdı bir daha sönməz.
Ana sevgisidi göylərdən enməz,
Sözlərin gözəli, düzüdü layla.

Bürünər laylaya ana nəfəsi,
Övladın alovdan, oddan qoruyar.
İnsan bədənində ruh zədələnsə,
Layla sinan yerdə ruhu sarıyar.

Ana səsindədir qoşma, bayatı,
Sən gərək ürekdən duya biləsən.
Ana laylasına bir məlhəm kimi,
Ağrıyan qəlbinə qoya biləsən.

Oğlu əsgərliyə gedən zamandan,
Analar yatarlar üzü yollara.
Yollar analarla qoşa doğulub,
Analar söyləyər sözü yollara.

Oğlu səngərlərdə oyaq qalanda,
Oğlunun üstündə dayanar layla.
Oğluyla birlikdə yuxuya gedər,
Oğluyla yuxudan oyanar layla.

Gözəl layla çalır bu nazlı qızlar,
Laylanı həmişə qızlar yaşadı r.
Doğru söyləyibdi bu sözü deyən,
Qızlar laylalarla hər vaxt qoşadı.

Soldu bir çiçək kimi,
Dayandı ürek kimi,
Baharda külək kimi,
Ona öldü deməyin.

Nəğməsi dodaqdadı,
Yaşayır, həyatdadı.
Nə olsun, torpaqdadı,
Ona öldü deməyin.

Gözlərə nur veribdi,
Bizə qürur veribdi.
Xalqı məşhur edibdi,
Ona öldü deməyin.

Ağarıb saç qarsa,
O, dağ boyda vüqarda
Onun ilhamı varsa,
Ona öldü deməyin.

Göy necə ölə bilir,
Od necə sönə bilir,
Gül necə sola bilir,
Ona öldü deməyin.

Qəlbində söz yaşayır,
Söyləyir döz, yaşayır,
Ömrü təzə başlayır,
Ona öldü deməyin.

Torpağın sinəsində,
Yaşayır addımları,
Elmin sirləri ilə,
Təzə açır yolları.

O, bircə an vətənsiz,
Yaşamadı, gülmədi.
Nə qədər əzab çəkdi,
Əzabını bilmədi.

Heydər seve-seve,
Dözdü əzab-əziyyəte.
O saf məhəbbətiylə,
Döndü əbədiyyətə.

Əziz Əliyevin qızı Zərifə,
Ulu xilaskarın həyat varlığı.
O, oğul anası... İlhamdır Zirvə,
Mehriban günlərin bəxtiyarlığı.

XIII Fəsil

O, haqdan, halallıqdan,
Qayğılardan doğuldu.
Sevinc gördü sevindi,
Pislik gördü boğuldu.

Sadələrdən sadədi,
Dost oldu adamlara.
Sevgi istəməsə də,
Sevgi verdi onlara.

Günəşə, aya çatdı,
Güldü Zərifə xanım.
Sevimli qızı oldu,
Doğma Azərbaycanın.

Keçibdi xalqımın laylarından,
Ayından, günündən Zərifə xanım.
Əsən küleyindən qanadlanıbdı,
Doğma Göygölümdən, Zərifə xanım.

Əliylə yaşadı dünyada ancaq,
Bu əllər nə qədər qaladı ocaq.
Nə qədər tutulmuş gözlər açacaq,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

Onu görməmişəm bir dəfə də mən,
Adını eşitdim hər dəfə də mən.
Ona sevgi gördüm bu ölkədə mən,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

Ağladı, bəzən də susdu, kirdi,
Gözəldi, qəşəngdi, banu, huridi,
Daima Heydərlə qoşa yeridi,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

Bir əli Təbrizdə, Dərbənddə oldu,
Gözləri sevindi, gah da ki, doldu.
Açılan gözləri təzə doğuldu,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

İlham anasıdı, Sevil anası,
O, Əziz qızıdır, Heydər sonası.
Həcərin, Nigarın abrı-həyası,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

Göz açdı, Heydəri yanında gördü,
Yurdun sevgisini qanında gördü.
O, mənim yurdumda təkədi, birdi,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

Çətinlik olsa da, dözdü birtəhər,
İlhama laylalar dedi nə qədər
Laylayla açıldı hər gözəl səhər,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

Kimsəsiz insana o, bacı oldu,
Həyatı gah şirin, gah acı oldu,
Ağlıyla xalqımın baş tacı oldu,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

İlham anasıdı, İlhama alqış,
Ürəkdə, könlüdə inama alqış.
İlhamı yetirən zamana alqış,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

Heydəri pis gözdən, sözdən qorudu,
Heç zaman öndərin sönmədi odu.
Hamının dilində əzbərdi adı,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

Millətim yaşayır onun adında,
Onunla fəxr edir hər bir qadın da,
Dünyanın hər zaman, hər saatında,
Yurduma işıqdı Zərifə xanım.

Kədər içindədi Azərbaycanım,
Şirvan yasa batıb, Muğan ağlayır.
O, ellər gözəli köçür dünyadan,
Qaboy nalə çəkir, kaman ağlayır.

Titrəyir ürəyim, titrəyir əlim,
Necə ölüm yazım ağ vərəqlərə.
Keçəcək aradan milyon da, min də,
Necə cavab verim mən nəsilərə.

Qələm necə yazır ona ölümü,
Qarğıyım qələmi sınısın fələyin,
Deyəsən xəbəri eşidib nədi,
Yaman istiləşib Bakı küləyi.

Niyə partlamadı qəlbin, Moskva,
Susan bir ürəyi eşitmədinmi?
Hamını ayağa qaldıran şəhər,
Birini qaldırmaq istəmədinmi?

Oyandı maşınlar, oyandı şəhər,
Yeridi adamlar, heç dayanmadı.
Çiçəklər ətrini qaldırdı göyə,
Yuxudan bir adam, yox, oyanmadı.

Bu nədi inanmaq istəmirəm mən,
Həkimlər yalanmış, dərmanlar yalan.
Bu qədər həkimin əlinin altıda
Gözünü əbədi yumarmı insan?

Ürəyin yoxdurmu, sənın ey ağac,
Yanıdan yol gedən o insan hanı?
Ürəyin yoxdurmu sənın, ey bulud,
Niyə ələmirsen göydən leysanı?

Ey kədərli şəhər, üsyanlı şəhər,
Səndən insan gedir, niyə susursan?
Bu qədər vəfasız olma, ey şəhər,
Sən özün özünü unutdurursan.

Ey mənim küləyim, əs yavaş-yavaş,
Ey mənim buludum, ələn başıma.
Yüz ildə başıma hələ gəlmədi,
Bu qara gecədə gələn başıma.

Əliər boşalmış, əllər solarmış,
Gözlər çıraq kimi sönmüş demə.
Bir insan gözünü yuman zamanda,
Az qaldı dünyanın günəşi söne.

Niyə ağlayırsan ulu öndərim?
Qoy sənın yerinə xalqın ağlasın.
İlhamı, Sevili vermişdi sənə,
İlhamı, Sevili Allah saxlasın.

Niyə ağlayırsan, ulu öndərim?
Azərbaycan sınar sən ağlayanda.
Qoy sənə söykənim, ulu vətənim,
Elim, obam yanar sən ağlayanda.

Ağlama, ağlama, ulu öndərim,
Vətənin sağ olsun, başın sağ olsun.
Gözündən axan yaş vətən daşdı,
Gözündən tökülən yaşın sağ olsun.

Sənə qardaş olub Savalan, Qoşqar,
Sənə gəlmək istər başında qar, qar.
Düşüb ayağına Təbriz yolları,
Təbrizin yolunda daşın sağ olsun.

Ellər gözəliydi Zərifə xanım,
İncədən, incəydi Zərifə xanım,
Qəlbinə xal düşdü Milin, Muğanın,
Kürün sahilində gülün sağ olsun.

O, döndü nəgməyə, o, döndü neyə,
Uçdu xəyal kimi o, gələcəyə.
Qondu o sevgi tək neçə ürəyə,
Sədəfli sazında telin sağ olsun.

O, uca adınla vətən qazandı,
Yurdum o insana hər vaxt qızındı.
Sözün kəsərlidi, əlin yazandı,
Yazan qələmində əlin sağ olsun.

Kim onu duyursa, sevir, sevilər,
Yurdu başdan-başa çəmən eyləyər.
Dilin vətən deyər, vətən söyləyər,
Vətən, vətən deyən dilin sağ olsun.

İlhamın gözləri yol çəkir yenə,
Bu yolda mehriban ana görünür.
Tabutu yol gedir çiynlərdə, bax,
Dalınca min oğul, min qız sürünür.

Baxır atasına, gözləri dolur,
Atasın ağlayan görməyib heç vaxt.
Hamı elə bilir ata ağlamaz,
Ata ağlayarsa söndübdü həyat.

Yeriyir dalınca o, "anasının",
Çağırsa görəsən dönərmə geri?
O, indi bildi ki, gözəl həyatın,
Anasız olmazmış çətinlikləri.

Yox çata bilməzdi o anasına,
Dayandırmaq olmaz gedən karvanı.
Min ildi döndərə bilməyibdilər,
Ağlaya-ağlaya gedən ananı.

Dalınca gedəcək, hər vaxt gedəcək,
Bir gün dayanacaq Zərifə xanım.
Nəvəsi Leyla da, Arzu da bəlkə
Bir gün oyanacaq Zərifə xanım.

Bəlkə ulduzdadı, bəlkə Aydadı,
Göyə baxacağıq biz həsrət-həsrət.
O ki, sevenlərin həyatındadı,
Dider sinələri gizli məhəbbət.

Həkimlər kədərli işə gedirlər,
Hüzün içindədi xəstəxanalar.
Dünyadan köçəndən Zərifə xanım,
Hamının gözündən şikayəti var.

Hamının gözündə artıb kölgələr,
Hardasan, hardasan, Zərifə xanım?
Gəlibdi dünyaya təzə həkimlər,
Sən yenə dühasan, Zərifə xanım.

Keçibdi həyata şah arzuları,
Ölkələr içində vətən bir inci.
Bizə örnek qoyub getdiyin yollar,
Bizə həm sərvətdi, həm də ki, inci.

Səndən öyrənirlər ana olmağı,
Bu günün qızları, Zərifə xanım.
Sənin tək dünyada həkim olmağı,
Qızlar arzulayır, Zərifə xanım.

İndi əllərindən şəfa qalıbdı,
İşıqlı gözlərdə, Zərifə xanım.
Səndən həm etibar, vəfa qalıbdı,
Bu gözəl qızlara, Zərifə xanım.

Sən böyük insanın xanım bir qızı,
Sən böyük insanın həyat yoldaşı.
Sənsən bir nəşilin fikir dühası,
Sənsən tibb elminin sirli yaddaşı.

Görmədim həyatda sevgidən uca,
Sevgidən qüdrətli bir qüvvə olsun.
Bu məbəd, bu saray dünya durunca,
Heyrətə bürünür bu sehr, ovsun.

XIV Fəsil

Gəldikcə dünyaya cavan nəsillər,
Səni soruşurlar, Zərifə xanım.
Baxdıqca şəklinə, əməllərinə,
Sənə qovuşurlar, Zərifə xanım.

Kamala çatıbdı tələbələrin,
İndi də onlara müəllimsən elə.
Təzəcə çap olmuş kitablarınla,
Hər gün siniflərə gəliрсən elə.

Fəxri xiyabana insanlar gəlir,
Heykəlin önünə çiçək düzürlər.
Elə bil günəş də şəfəqlərini,
Qəbrinin üstünə gül kimi düzür.

Xarici ölkədən gələn qonaqlar,
O məğrur çöhrənə olurlar heyran.
Fəxri xiyabana tez-tez baş çəkir,
Sənə baş endirir Prezident İlham.

Qorxma, yanındadı o ulu öndər,
Bilirsən bu torpaq necə sərindi.
Ölkədə nə qədər göz həkimi var,
Hamısı, hamısı şah əsərindi.

Oğlun Prezidentdi indi ölkədə,
Nə qədər işlərə o fərman verir.
Həm öndər önündə, sənin önündə,
O, gəlib hər zaman imtahan verir.

Nəğmələr qoşulub sənin adına,
Elmi əsərlərin kitab kitabdı.
Heykəlin önünə gələn həkimlər,
Bu gəliş hər zaman bir hesabatdı.

Sən azan səsinin sarı simisən,
Göyçə dağlarının qonçə gülüsən,
Sevən aşıqlərin sevən dilisən,
Fəxri övladısən Azərbaycanın.

Dil açan körpənin dili də sənsən,
Sevən ürəklərin teli də sənsən.
Biri ulu öndər, biri də sənsən,
Qoşa qanadısən Azərbaycanın.

Yazı taxtasında müəllimsən indi,
Sağalmaz dərdlərə qənimsən indi,
Dünyaya səs salan səsimdən indi,
Fəxri övladın Azərbaycanın.

Həyatın xalqımın ürəyindədi,
Eşqində, qəlbində, diləyindədi.
Əllərin ilhamın kürəyindədi,
Fəxri övladın Azərbaycanın.

Azadlıq yurdunda sənənin payın var,
Xalqımın üstündə haqqı-sayın var.
Sənənin könül adlı bir sarayın var,
Alovu, odusan Azərbaycanın.

Bilsən ki, neyləyir ilham Əliyev,
Xalqımı ucaldır Zərifə xanım.
Üçrəngli bayrağı başının üstə,
Hər zaman qaldırır Zərifə xanım.

Elimin, obamın ilhamıdır O,
Xalqın rəhbəridir, Zərifə xanım.
Sənənin yaddaşının üfüqlərindən,
Doğulan səhərdir, Zərifə xanım.

Xəbərin oldumu, olmadımı heç,
Ermənilər bizə xain çıxdılar.
Seyidin, Cabbar ın zənguləsini,
Doğma Qarabağda vurub yıxdılar.

Qana susadılar, Zərifə xanım,
Qana bələdilər xan Şuşamızı.
Nizələr ucunda sürgün etdilər,
Torpağın altında yaddaşımızı.

Güllə də atdılar Xanın səsinə,
Səsə güllə dəymir, Zərifə xanım.
Onların dalında düşmən dayanıb,
Dünya bilir, dinmir, Zərifə xanım.

Siyasi Bürodan çıxanda Heydər,
Müharibə başladı, Zərifə xanım.
Düşmən qabağından igid oğullar,
Heç zaman qaçmadı, Zərifə xanım.

Xalqa arxasını çevirənlərin
Həmişə kürəyi yerdə göründü.
Özüm də bilmədim səsləndi necə,
Bəxtiyanın tarı dilləndi indi.

20 Yanvarı demirəm hələ,
Bakı güllələndi, Zərifə xanım.
Gəzdiyin yerləri tanklar uçurdu,
Göyden qan ələndi, Zərifə xanım.

Adamlar bir yana, həkimləri də
O zalım uşaqlar ı güllələdilər.
Bu gözəl şəhəri başdan- ayağa,
Bir gecə içində məhv elədilər.

Dövlət başsız idi, yazıqlar bizə,
Öndər haradadı, Zərifə xanım?
Güllə qarşısına çıxan oğlanın,
Qəlbi oradadı, Zərifə xanım.

Dumanlı deyirəm, ona görə mən,
Dalında dövlət yox, Zərifə xanım.
Heydər Moskvada çıxartdı səsin,
Yağı qorxdu o vaxt, Zərifə xanım.

Ölən cavanların arxasında, bax,
Yenə elim-obam, xalqım dayandı.
Heydər in əliylə yuxarı qalxan,
Qanunum, dövlətim, haqqım dayandı.

Xocalı qırğını çıxmır yadımdan,
Şəhəri qırdılar, Zərifə xanım.
Səni ağıladardı, göz həkimiydin,
Gözlərdən vurdular, Zərifə xanım.

Gözlərə hərisdi zalım uşağı,
Əvvəldən dünyaya kor doğulublar.
Bir qaşq hikkənin, hirsin içində,
Zalımlar hər zaman boğulubdular.

Hansı faciəni açım deyim mən,
Ölkə pərən-pərən, dağım-dağımdı.
O qanlı günlərdə hayıma yetən,
Mənim uşaq kimi ağlamağımdı.

Kəlbəcər, Füzuli, Zəngilan indi,
Yağılar əlində qəm oylağımdı,
O qanlı günlərdə məni toxtadan,
Heydəri köməyə çağırmağımdı.

Şair də, alim də, çıxır ölkədən,
Ölkəmiz daşınır, Zərifə xanım.
Vətəni yadlara satan oğullar,
Elə bil yarışır, Zərifə xanım.

Zavodlar sökülür filiz satılır,
Zavodları Heydər qurmuşdu axı.
Sovetlər vaxtında şah ölkəsi tək,
Ölkəmiz ayağa durmuşdu axı.

Xalqım səsləyirdi ulu öndəri,
Ulu Naxçıvandan, Zərifə xanım.
Bizi ancaq öndər qurtara bilər,
Böyük imtahandan Zərifə xanım.

Xalq onu gətirdi başının üstə,
Sevimli oğlundan kömək dilədi.
Olanı, olmuşu yazır qələmim,
Nəyi yazıramsa düzdü, belədi.

Heydər gələn kimi yüksəldi vətən,
Xainlər qaçdılar, ordu quruldu,
Heydər hakimiyyətə gəldiyi gündən,
Düşmənin ağzına yumruq vuruldu.

Heydər gələn kimi çoxaldı işıq,
Vətən gözəlləşdi, Zərifə xanım.
Bir anın içində qalxdı vətənim,
Necə yüksəlişdi, Zərifə xanım.

Qalmadı, çoxundan alındı qisas,
Vətəni satanlar cavab verdilər.
Heydər qayğısıyla böyüyənlərin,
Çoxları utanıb yerə girdilər.

Qanun da işlədi, haqq, ədalət də,
Orda sən də vardın, Zərifə xanım.
O ulu öndərin xəyallarında,
Sən də vuruşurdun, Zərifə xanım.

Sən də köməyimizə gəlmişdin bizim,
Kömək adın idi, Zərifə xanım.
Yaman zəif idi qəlbimiz bizim,
Ürək adın idi, Zərifə xanım.

Gözümüz bir azca zəifləmişdi,
Gözə işıq oldun, Zərifə xanım.
Bəlkə də işığın bacısı idin,
İşıqla doğuldun, Zərifə xanım,
İş ıq adın idi, Zərifə xanım.

İlhamdı indi də Prezidentimiz,
O da çox işləyir atası kimi.
O da xalqımızın eşqi yolunda,
Məşəl eləyibdi öz ürəyini.

Dünyanın siyasi salonlarında,
İlham danışır bax, Zərifə xanım.
Xalqım birləşibdi öz dövlətiylə,
Gözəldi yaşamaq, Zərifə xanım.

Bu yurdun şöhrəti ucalır göyə,
Bunu mən demirəm, Prezident deyir.
O elə danışır, elə gülür ki,
Sözləri gül açır, məhəbbət deyir.

Xalqımın ey gözəl möhtərəm qızı,
Bir an da çıxmayır adın qəlbimdən.
Şeirimin sonunda bir nöqtə kimi,
Hər gün məzarına gül qoyuram mən.

Bu həmin küçədir, bu həməndə evdir,
Burda necə insan ömür sürmüşdür.
Deyirəm görəsən hansı eyvandan,
Gözəl Bakımızı seyr etmişdir.

Binanın önündə hər zaman çiçək,
Çoxdandır beləcə intizardadır.
Deyir qayıdacaq, deyir gələcək,
Çiçək də özünü belə aldadır.

Bu ev qərubsəyib deyirəm yəqin,
Hər gün qapısını açanlar üçün.
Hər gün eyvanında qoşa dayanıb,
Xəyal göylərinə uçanlar üçün.

Eh, nələr görmədi, ulu sərkərdə,
Sevgisin özüylə qocalda bildi.
Özü olmasa da Zərifə xanım,
O nəhəng insanı ucalda bildi.

Bu evdən hər yerə qollar gedirdi,
O qollar bir ümid, inam qoluydu,
Ürəkdən ürəyə yollar gedirdi,
O yolda məhəbbət, sevgi bol idi.

Keçirəm önündən asta-asta mən,
Qəsdən ləngiyirəm, doyunca baxım.
Bu evin şəklini gözümle çəkib,
Sonra ürəyimin başına taxım.

Sanki lap indicə pəncərələrdən,
Mehriban, gülürüz insan baxacaq.
O şəffaf, o gözəl tül pərdələrdən.
Dünyaya yasəmən ətri axacaq.

Adını daşıyır indi iş yerin,
Burda can veribse xəstəlik verib.
Vaxtıyla qəlbini vermişdi bura,
İndi adını da üstəlik verib.

Bəzən tez bağlayar rüzgarın gözü,
Bədbin nəzərləri nakamlıq gəzər.
Ömürdən bac alar dönəndə üzü,
Kəsər bıçaq kimi ömrü bədnəzər.

XV Fəsil

Adını şərəflə, şanla çəkirlər,
O ki nur verərdi günəşlə birgə.
Adına çiçəklər, güllər əkirlər,
Budur o çiçəklər hey cərgə-cərgə.

Bu zərif qadının ürəyi qızıl,
Əlləri qızıldan qiymətli idi.
Hamıya qapısı açıq olardı,
Süfrəsi daima bərəkətliydi.

Budur universitet tələbələri,
Gor neçə gözlərə nur verəcəklər.
Hələ irəlidi gələcəkləri,
İşıqı günəşdən gur verəcəklər.

Bu qızlar tələbə, bu qızlar həkim,
Bu qızlar dünyaya nur bəxş edəndir.
Kim edib onları gözlərə təhkim?
Bu qədər məhəbbət axı nədəndir?

Mən də sevinərdim, ah nə olardı,
Ürəkdən həsrəti, kədəri silsəm.
Milyon ürəklərdə daim qalardım,
Kor olan gözlərə nur verə bilsəm.

O gördü vətənin xoş günlərini,
Qara buludlardan xəbərsiz oldu.
Bilmədi yurdunun bölündüyünü,
Bilmədi nə qədər çiçəklər soldu.

20 Yanvar günü, Xocalı dərdi,
Qəlbinə dağ çəkib yaralamadı.
O hardan biləydi, hardan biləydi,
Vətən torpağının paralanmağın?!

Yurdunun başına nələr gəlmədi?
Vətən yaralandı, üzlər gülmədi,
Amma vətəninin bu qara günün,
Zərifə xanımsa görə bilmədi.

Xocalı gününü, Şuşa dərini,
Laçın harayını eşitməz oldu.
Bu qədər kədəri, bu qədər dərdi,
Vaxtsız ölümüylə o, bilməz oldu.

Bilmədi vətənin qara günüdür,
Meydanda tək qoydu ulu öndəri.
O Yanvar qəlblərdə yara günüdür,
Doxsanıncı ildən hey üzü bəri.

Fəxri Xiyabana çox uzaq deyil,
Şəhidlər uyuyan müqəddəs məkan.
Altında açmayan çiçəklər yatan,
Üstündə yaranmış bir cənnətməkan.

Ruhu narahatdır vətəni üçün,
Düşməni tapdalayır biyabanını.
Fəxri xiyabandan hər gecə uçub,
Dolanır Şəhidlər Xiyabanını.

Hər gecə anadır bu cavanlara,
Hər gecə ağlayıb ağı söyləyir,
Bu qara torpaqda yatan canlara,
Bu elin qayası, dağı, söyləyir.
Gör nələr söyləyir oğlu İlhamı:

"Oğlum, aman vermə yağı düşməne,
Gözünü nişan al kamanla, oxla.
Çək, çəkə bildikcə dağı düşməne,
Qılını başının üstündə saxla.

Bilirəm, çox ağır günlər yaşadız,
Danışdı dərđini, dindi bu vətən.
Çiyində bir elin dərđin daşdıız,
Sənə əmanətdir indi bu vətən.

Sənə əmanətdir xalqın qeyrəti,
Xalqının adını ucaldannan ol,
Sənə əmanətdir Heydər qüdrəti,
Bu adı adınla qocaldannan ol.

Ruhumuz həmişə səninlə olsun,
Qoy mən də şad olum, elə atan da.
Qoy vətən göyləri buludsuz olsun,
Sevinsin vətənçün yerdə yatan da.

Bu öyüd-nəsihət səbəbsiz deyil,
Ruhu narahatdır atan Heydərin,
Vətən torpaqları dardadır hələ,
Bizlərə şad xəbər siz tez göndərin."

Günəş gülümsəyir göylərdən bizə,
Yerdə də günəş tək yananlar vardır.
Günəş nur saçdıqca hey ömrümüzə,
Demək zülmətlərin yeri çox dardır.

Qoy günəş parləsın başımız üsrə,
Bizim zülmət ilə nə işimiz var.
Bir daş da ucalsın daşımız üstə,
Yerdə də, göydə də günəşimiz var.

Ürək nədən belə elə hey sızlar,
Nə vaxtsa günəşə axın olacaq.
Adına Zərifə deyilən qızlar,
Həmişə günəşə yaxın olacaq.

Nə qədər ki, uşaqqı,
Kiçik idi nə qədər.
Sanki oynucağıydı,
Bütün güllər, çiçəklər.

Yuxularda buludun,
Üstü ilə uçardı.
Ağ vərəqi çətir tək,
Başı üstə açardı.

Gələcəyi gözündə,
Canlanırdı kitab tək.
Karandaşı əlində,
Gülümseyən bir çiçək.

Geyindimi xalatı,
Axacaq işıq kimi,
O yaşayır vətəndə,
Yurda yaraşlıq kimi.

Düşsə bir çətinliyə,
Hayına Heydər çatır.
Sevən, duyan qəlbində,
Arzular qatar-qatar.

İki böyük insanın,
O böyük məhəbbəti –
Doğma ana vətənə,
Ən böyük səadəti.

Onlar ailə qurandan,
Sanki dövlət quruldu.
Dost üreyi sevindi,
Düşmən qəlbi vuruldu.

İşlər yaman ağırdı,
Heydər evə gec gəlir.
Yola bir qız boylanır,
Ata qəlbi kövrəlir.

Bir qadın intizarda,
Gözləyir ər yolunu.
Necə ki, gecə gözlər,
Aydın səhər yolunu.

Görən varımı həyatda,
Onlar kimi sevənlər.
Onlar kimi insanı,
Ürəkdən dinləyənlər.

Yaşasın bu məhəbbət,
Elin qüdrəti kimi.
Xalqın təfəkküründə,
Xalqın cürəti kimi.

Dərə keçsin, dağ aşsın,
Qoy yaşasın məhəbbət.
Qəm-kədər gözdən itsin,
Qoy danışsın məhəbbət.

Onlar öyrətdi bizə,
Yaşamağın yolunu.
Dost olmağın sirrini,
Barışmağın yolunu.

İki övlad bu evdə,
Yaşayır sevgi kimi.
Sanki həyat yenidən
Başlayır sevgi kimi.

Həyatın gözəlliyi,
İki övlad qədərmiş.
Bir də ki, doğma xalq ın
Qazandığı zəfərmiş.

Övlad qapı açanda,
Ana qəlbi sevinər.
Övladın sevgisiylə
Evdə ocaq isinər.

Çiçəkdən də zərifdi,
Zərifənin ürəyi.
Mildən əsən küləkdi,
Zərifənin ürəyi.

Xəzərimin səsinə,
Onun səsi uyuyur.
Sevənləri soyuqdan,
O səs yenə qoruyur.

O, anadır, həkimdir,
İnsanların yaxını.
Təbəssümlə məhv edir
Ürəklərdən ağrını.

Keçdi alovdan, oddan,
Özü od olan qadın.
Tarix kitablarına
Sözü yazılan qadın.

Nə yaxşı həyatda xatirələr var,
Yaşanır bir ömrün barı-bəhəri.
Əssin acı-acı xəzri, gilavar,
Soldurmaz sevdalı tər çiçəkləri.

XVI Fəsil

Atandan öyrəndin qəhrəmanlığı,
Vətənin eşqiylə qaynadı qanını.
Bilməyən vardısı eşitsin hamı,
Sən xanım qızısı Azərbaycanın.

Dəniz də, səma da səndən nur alıb,
Gecələr gözündən alov, qor alıb,
Telli tar qəlbindən segah, şur alıb,
Parlaq ulduzusan Azərbaycanın.

Sən yeri, arxanca min-min gələn var,
Elmini dərindən indi bilən var.
Bu eldən-obadan neçə nəvən var,
Sən bahar qızısı Azərbaycanın.

Xalqın nəğmə deyən dil-dodağısan,
Xatunun, Tomrisin bir sorağısan.
Heç zaman sönməyən bir çırağısan,
Sən xanım qızısı Azərbaycanın.

İndi öyrənirik, indi səni biz,
Qovmuşuq ürəkdən indi qəmi biz.
Səninlə görürük bu ələmi biz,
Yanan çırağısan Azərbaycanın.

Anaya anasan, bacıya bacı,
Yurdun sənə tacdı, sən yurdun tacı.
Çəkmisən nə qədər həm sevinc, acı,
Bəsirət gözüsən Azərbaycanın.

Elə ki, göründü əlində qələm,
Kədər itkin düşdü, yox oldu ələm.
Özün bir dünyasan, sevgin bir ələm,
Həqiqət sözüsen Azərbaycanın.

İşıq müəllimisən, göz həkimisən,
Sözə də vurğunsan, söz həkimisən.
Sən ana yurdumun öz həkimisən,
Alın yazısısan Azərbaycanın.

Günəş tək yanırdın sən bu cahanda,
Geniş ürəyində ümmanlar vardı.
Sən odlar yurdunun tale payında,
Tanrıdan verilmiş ən gözəl paydın.

Yaşadın ömrünü yana-yana sən,
Xalqının başından ötdü duman, çən.
Yanar ürəklərin həzin səsisən,
Baharda gül açmış çiçəkli yazdın.

Elmin, savadınla, öz qüdrətinlə,
Gözsüz insanların imdad yeriydın.
Şəfali əlinlə, könül duyğunla,
Xəstə insanlara şəfa verirdin.

Sən xalqın övladı, sən xalqın səsi,
Yazdın öz ömrünün sən salnaməsin.
Həyatdan almışdın həyatın dərsin,
Həyatın gülünü özün dəridin.

İlhama qayğıkeş bir ana oldun,
Sevilin dilində şirin söz oldun.
Xalqın anası tək yaddaşda qaldın,
Özün də yurduna ana deyirdin.

Qürbətdə yaşadın vətən dərdilə,
Vətənin dərdiylə, qəmi-səriylə.
Sevindin uğura, sevindin elə,
Vətənin uğuru sən bilirdin.

Vətənin üstünü buludlar aldı,
Dağ-duman çiskini yollara saldı.
Zərifə saraldı, Zərifə soldu,
Vətənin dərdinə dözə bilmirdin.

Qürurun vətənin keşiyyin çəkir,
Torpaq müqəddəsdür deyib kükrədin.
Sənin dəyanətin, sənin qüdrətin,
Vətəni yad əldə görə bilmirdin.

Dözmədin günahsız axan qanlara,
Dözmədin günahsız gedən canlara.
Uzandı yad əllər Azərbaycana,
Bu səni, ay ana, çox incidirdi.

Dözmədin, dünyanı dəyişdin elə,
Bir ana tərək etdi bu məmləkəti.
Əməli, idrakı bəşər ad ında,
Dolanır, dinlədin bu səltənəti.

Adına yazılır hər gün əsərlər,
Sənə nə yazılsa yenə də azdı.
Ömrünü tarixə yazan hər kəsini,
Adı da tarixə yazılacaqdı.

Şərəfli ömürün şərəfli anı,
Bir döyüş yolunu keçib getdin sən.
Geridə qoyduğun övladlarınla,
Vətənə borcunu verə bilmisən.

Sənin amalını yaşadır oğlun,
İlhamdır bu gün də xalqına dayaq.
Onun əməliylə, onun işiylə,
Bu xalqım daima xoşbəxt olacaq.

Sən bu dünyada xoşbəxt anasan,
Sənin amalını yaşadanın var.
Arzusu, əməli gerçək olanın,
Bütün arzuları gerçəklik olar.

Sən ey bu yurdun gözəl anası,
Xalqının qəlbindən çıxmıdın ki, sən.
İstəyin, məramın xoş oldu sənin,
Sən bu göylərdə gəzən mələksən.

Azəri yurdunun çarpan ürəyi,
Sən bu dünyada yenə də varsan.
Hər an bu millətin vuran qəlbində,
Zərifə adında yaşayacaqsan.

Günlər bir-birinin əlindən tutub,
Gedir gələcəyə ürəyimizdən.
Zərifə xanıma nəğmələr qoşub,
Şeirlər yazıram, nə xoşbəxtəm mən.

Sözlər tələsirlər deyilmək üçün,
Qonur dodağıma təbəssüm kimi.
Nə qədər sözüm var yazır qələmim,
Qələmə vermişəm öz ürəyimi.

Min kitab yazsam da yenə azdır, az,
Onun bu gününü əvəz eyləməz.
Onun məhəbbəti ulduz, günəşdi,
Onun məhəbbəti dənizdi, dəniz.

Qəlbimdən gələni deyirəm sizə,
Fəxr edir onunla ana vətənim.
Zərifə xanımdan yazıramsa mən,
Deyir öz yurdundan yazır qələmim.

Bakıda sevdiyim ən gözəl küçə,
Zərifə Əliyeva küçəsidir, bil.
Onun küçəsində addım səsləri,
Sevən bir ürəyin nəğməsidir bil.

Sevənlər əl-ələ keçir bu yoldan,
 Ürəkdə sevgi var, gözlərdə nəğmə.
 Bu küçə adicə küçə deyildir,
 Bu küçə nur səpir ətraf aləmə.

Başqa küçələr də başını əyib,
 İndi bu küçədən sevgi istəyir.
 Onun addımları yaşayır burda,
 Addım səslərinə ocaq baş əyir.

Buludlar başını əyib torpağa,
 Bu gözəl küçəylə yerimək istər.
 Bu daşı, torpağı duymaq gerekdi,
 Buradan dünyaya yüksəlir səslər.

Bir vaxt yeridiyi küçədən indi,
 20 Yanvarda tank yeriyibdi.
 Sevdinin Heydərini əlində o vaxt,
 Nahaq ağlayıbdı, haqq kiriyibdi.

Görən sən duydunmu, Zərifə xanım,
 Bu doğma Bakını qan elədilər.
 O günü ağacı quşlarla birgə,
 Bakı şəhərində güllələdilər.

Quşların kimi var, haraya getsin,
 İşə bax, bulud da getdi uzaqdan.
 20 Yanvarda açıldı səhər,
 Güllə aşağıda qızarmışdı dan.

Qalxmışdı ayağa ayaq izləri,
 Kömək olurdular bizə o zaman.
 Adamlar vuruldu kürəklərindən,
 Küçələr vuruldu yanaqlarından.

Küçə yarasını sarıdı xalqım,
 Ürəyində Heydər qəlbində səndin.
 Heydər Moskvada çıxartdı səsin,
 Sən də Heydərimin səsinə dindin.

Addım səslərindən qalxdı hay-haray,
 Ayaq izlərinə layla deyirəm.
 Vətənin ən qədim sərvəti kimi,
 Ayaq izlərini əzizləyirəm.

Uzaqdan gəlmisən, çox-çox uzaqdan,
 Dayan, bu yurdunun başında dayan.
 Nə olar, nə olar, Zərifə xanım,
 Xalqının gözünün yaşında oyan.

Yandırdı, ağlatdı güllələr bizi,
Tankın motorunda benzini bizim.
Sən göz həkimiydin, yaxşı bilərdin,
Azadlıq yolunda vuruldu gözüm.

Mən ona yanırdım, Zərifə xanım,
Qardaş dediyimiz öldürdü bizi.
Öz yaddaşımızı unutduq tamam,
Yaddaş dediyimiz öldürdü bizi.

Bizim çörəyimizi yeyib doyduqlar,
Bizi yaman günə yaman qoyduqlar.
Bizi diri-diri çapıb soyduqlar,
Yurddaş dediyimiz öldürdü bizi.

Qardaş deyirlərmiş yalandan bizə,
Nifrəti ox kimi vurdular gözə.
Baş da qoşmadılar deyilən sözə,
Qardaş dediyimiz öldürdü bizi.

Könüldən-könülə nəğmələr köçür,
Sətirlər gül açır min bir avazla.
Ürək öz eşqlə gülünü seçir,
Onu da bəsləyir baharla, yazla.

XVII Fəsil

Ölmərik heç zaman, qalxdıq ayağa,
Biz sənin eşqinlə, Zərifə xanım.
Dedik həqiqəti bütün dünyaya,
Biz sənin səsinlə, Zərifə xanım.

Qaranlıq yerlərə biz işıq saçdıq,
Haqqa bel bağladıq, nahaqda qaçdıq.
Nə qədər kor olmuş gözləri açdıq,
Biz sənin əlinlə, Zərifə xanım.

Vurdurduq Allahın məhəbbətiylə,
Heydərin xalqına sədaqətiylə.
Danışdıq dünyanın millətləriylə,
Biz sənin dilinlə, Zərifə xanım.

Qəbrinin üstünə gül qoyan zaman,
Bax coşub kükrəyir damarımdan qan.
Fəxr elə yurdunla hər vaxt, hər zaman,
Obanla, əlinlə, Zərifə xanım.

Sən mənim yurduma işıq payısan,
Adından hər yana nur düşür indi.
Müstəqil dövlətim, Zərifə xanım,
Adınla, sanınla döyüşür indi!

Səninlə dünyanı dolaşırıq biz,
İlhamın var olsun, əlin var olsun.
Nə qədər gözləri sağaltmısan sən,
Gözə dərman olan əlin var olsun.

Xalqım ilhamınla fəxr edir indi,
İndi arzuların gül açır onda.
Balaca nəvən var, Heydərdi adı,
Sirlə duyğuların dil açır onda.

Nağıllı nənəsən, şirin nənəsən,
Sən deyən nağılın alması çoxdu.
Dillərdə əzbərsən, həli-bəşərsən,
Sən varsan, ölümün qorxusu yoxdur.

Zərifə böyüyür neçə evlərdə,
Gör sənə adında, sənə adında.
Bütün Azərbaycan balalarının,
Uçursan ən şirin xəyallarında.

Zərifələr indi beş alır dərstdə,
Necə də sevinir müəllimləri.
İşə başlayırlar sənin adınla,
Cərrah otağında göz həkimləri.

Səni torpaqlara necə verdilər,
Necə yataq oldu bu torpaq sənə.
Gör necə illərdi öndərdən ayrı,
Necə asan gəldi yaşamaq sənə.

Səni aldadan kim, aparın nədi,
Sənə Heydər deyər, oyan, Zərifə.
Xalqının, ərinin, övladlarının,
Gözünü yollarda qoyan Zərifə.

Səsləyir hər zaman çiçəklər səni,
Güllərin gözünü yolda qoyubsan,
Milyard illər keçsə sən köçən gündən,
Sən də, bu hesabı necə sayıbsan.

Atanla yanaşı sən uyuyursan,
Gözün aydın olsun, Heydər gəldi.
Qaranlıq bir yerdə axşamlayırsan,
Gözün aydın olsun, səhərin gəldi.

Adına gör necə bağ salıbdılar,
Nə olsun, bu bağda sən yoxsan artıq!
O günü bir qadın deyir, ilahi,
Niyə Zərifəsiz biz yaşayırıq.

Doğurdan yaşamaq günahdı bizə,
Göz necə yaşasın işıqdan ayrı.
Elə müqəddəssən, safsan, təmizsən,
Sən aydan arısan, sən sudan duru.

Torpağın qoynuna köçmüşən deyər,
Necə şirinləşib bu ana torpaq.
Çiçəklər çoxalıb, sular çoxalıb,
Elə bil sığmayır cahana torpaq.

Torpaq çiçək-çiçək qalxır yuxarı,
Bəlkə də yarpaqlar barmaqlarındı.
Bu göylər su kimi necə təmizdi,
Bəlkə də bu göylər yanaqlarındı.

Qoymaram torpağa bir güllə dəyə,
Torpağın altında sən uyuyursan.
Nə olsun torpağın altındasan sən,
Torpağın üstündə sən uyuyursan.

Uludan ulusan, ey ana torpaq,
Gör kimlər yatıbdır qoynunda sənin.
Torpağın üstündə heç nəyim yoxdu,
Nəyim var torpağın altıdı mənim.

Fəxri Xiyabana gəlmişəm indi,
Odur, Prezident də ordadır indi.
İlhamı tanıdım ı, Zərifə xanım,
O sənin oğlundu, həm də vətənin.

Odur çiçək qoydu məzarın üstə,
Görəsən oğluna əl verdinmi sən.
Görəsən Heydəri sordunmu ondan,
Yavaşca söz deyib dindirdinmi sən.

Budur prezident də sənə baş əyir,
Çiçəklər dayanır başıaşağı.
Göylər də hər dəfə yağışdan sonra,
Asır məzarından bir göyqurşağı.

Adamlar yavaşca baxıb keçirlər,
Hamı baxışını qoyur orada.
Biz evə gedirik, amma qəlbimiz,
Gecəli- gündüzlü qalır orada.

Qalır ürəyimiz çiçəklər kimi,
Bax burda yarpağa baş qoyuruq biz.
Gör necə qəddarıq, gözəl insanın,
Üstünə üreklə daş qoyuruq biz.

Necə quruyubdu gözdə yaşımız,
Axır qəlbimizdə göz yaşları da.
Bəlkə məzarlara qoyulmaq üçün,
Allah saf yaradıb bu daşları da.

Torpağın altı, da üstü də gözəl,
Torpağın altı sən, üstündə İlham.
Belə gözəlləşib anamız vətən,
Belə şirinləşib hər tərəf, hər yan.

Doğma Qarabağdan çox nigaransan,
Gəzir Qarabağı xəyalın sənin.
Torpağın altında həsrətin yatar,
Torpağın üstündə vüsəlin sənin.

Sənin baxışının altındayıq biz,
Sənin nəzərində düz yeriirik.
Sənin əməlinlə demək, vətənin,
Ən gözəl işini sərgiləyirik.

Zərifə bağında bilirsənmi sən,
Nə qədər adamlar dincəlir indi?!
Sevənlər bu bağda əhd eləyirlər,
Bu vüsal, bu peyman, vallah, sənindi.

Uşaqlar bu evdə deyib gülürlər,
Hər körpə uşağın səsinə sənsən.
Sənin məhəbbətin doğulan gündən,
Xalqın sinəsində çarpan ürəksən.

O böyük insanı sevdin ürəkdən,
Gül kimi qorudun məhəbbətini.
Şairlər yazdılar kəlmələrindən,
Aşıqlar söylədi sədaqətini.

Vətənin boyunda gördüm mən səni,
Sən xalqla yaşadın, Zərifə xanım.
Xalqın dərdlərini aldın əlindən,
Sən özün daşıdın, Zərifə xanım.

Gör neçə insana adını verdin,
İnsana zəhmətin dadını verdin.
Xalqa üreyinin odunu verdin,
Səadət bağışladın, Zərifə xanım.

Açdığın gözlərdə açıldı səhər,
Həsərdən xəstəni boğurdu qəhər.
Fəxri Xiyabana gələndə Öndər,
Özün qarşıladın Zərifə xanım.

Sinən məhəbbətlə doluydu, dolu,
Sən nura qərq etdin, həm sağ, solu.
İnsan üreyinə məhəbbət yolu,
Sən özün başladın, Zərifə xanım.

Prezident xarici səfərlərdədir,
Uçur arxasınca ana ürəyi.
Onun küreyinin arxasındadı,
Eşqi, məhəbbəti, arzu-diləyi.

Hərdən xəyalını çəkir üstünə,
Birdən soyuq olar lıhama, deyir.
Xalqın sevgisini qazanıb yaman,
Amandı, göz dəyər balama, deyir.

Üzərlik yandırır başının üstə,
Quranın altından keçirir oğlun.
Prezident xarici səfərlərdədir,
Arxada anası dayanıb yorğun.

Necə siyasətlə danışır İlham,
O dili, o sözü ana veribdi.
Vətəni nə qədər sevir Prezident,
Sevgini anası bəxş eləyibdi.

Enişli-yoxuşlu yollar böyüdü,
İnamdan doğuldu İlhamın adı.
Qəlbində gül açdı ana öyüdü,
Həyatın çin olan arzu, muradı.

XVIII Fəsil

Xəbərin oldumu, Zərifə xanım,
Necə böyüyübdü balaca Heydər.
Gör kimin adını daşıyır nəvən,
Göydən də ucadır, o uca Heydər.

Nəvə arxasınca nəvə yüyürər,
Nənəsi qəlbində, xəyalındadı.
Xalqın sevgisində yaşayır Heydər,
Xalqının əbədi vüsalındadı.

Çıxmır ürəyimdən o ulu Öndər,
Sözümün sonunda, əvvəlindədi.
Nə zaman əlimə qələm alıram,
Adı da şeir tək bax, dilimdədi.

Onun hər sözünü əzbərləmişəm,
Soruşsan hər sözü əzbər deyərəm.
Öndərin sözünün davamı kimi,
İlhamın sözünü əzbərləyirəm.

Hazıram əmrinə, cənab Prezident,
Qələmi süngüyə çevirərəm mən.
Mənim vətənime bir söz deyənə,
Altını üstünə çevirərəm mən.

Ucadan ucadı bayrağım mənim,
Onun dəstəyindən tutmuşam özüm.
Prezident nə deyir əzbərləyirəm,
Onun çıxışından çəkilmir gözüm.

Mənim Prezidentim hamıdan uca,
Zərifə xanımın övladıdır O!
Elə bil yurdumun göyə açılmış,
Möhtəşəm, əbədi qanadıdır O.

O, ulu Öndərin mərd övladıdır,
Xalqımız dayanıb arxasında, bax.
Prezident vətəni xilas eləyir,
Prezident xalqına söykənir ancaq.

Onun gur səsinə dinir Araz da,
Baxsan, eşidərsən Kürün səsinə.
İlham çatdıracaq başa, bilirəm,
O ulu Öndərin təntənəsini.

Dünyaya səs salır Azərbaycanım,
Baxıram öndədir, Zərifə xanım.
Taparsan qəlbində məhəbbətini,
Məndədir, səndədir, Zərifə xanım.

Baxın Prezidentin addımlarına,
Ata Prezidentdən öyrənib bunu.
Xalqımız son illər şahidi oldu,
Atayla övladın bir olduğuna.

Odur, Prezidentim gedir uğurla,
Öndər də qabaqda gedir, görürəm.
Səni görməmişəm, Zərifə xanım,
Sən keçən yollara salam verirəm.

Xalqım səni sevir bir ana kimi,
Mən də bu şeirimlə ana deyirəm.
Sən necə bağlıydın ana vətənə,
Vətən də bağlıdır sana deyirəm.

Sevilin gözünü yolda qoymusan,
Sənə nəğmələr də qoşdu, gəlmədin.
Ağladı Bakı da, Təbriz də necə,
Kür, Araz kükrəyib coşdu, gəlmədin.

Sən necə qıydın ki, ağlaya öndər,
İlham ana dedi, eşitmədinmi?
Sevil nalə çəkdi göz yaşlarıyla,
İlahi, yuxuda hiss etmədinmi?

Xalqını bu gündə, bu qəmdə qoyub,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım.
Sən ulu Öndərin silahdaşıydın,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım?

Xəstələr gözləyə-gözləyə qalıb,
Çınarlar səsləyə-səsləyə qalıb,
Xalqımın əlləri qoynunda qalıb,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım?

Bax, budur, vərəqim yarımçıq qalıb,
Qələm kağız üstə xəyala dalıb.
İllər ötüb keçir, zaman qocalır,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım?

Biz dözə bilmirdik göz ağrısına,
İndi necə dözək söz ağrısına.
Qorxuram ağrıdan bu ağrı sına,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım?

Göylər buludları küləklə bükür,
Deyəsən göyləri küləklər sökür.
Getmə, gözümüzdə qaranlıq çökür,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım?

Düşübdü əynindən xalata ağlar,
"Segah"ım ah çəkər, "Heyratı" ağlar.
Arzum qan-yaş tökər muradım ağlar,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım?

Həsreti nə yaman qaldırdın göyə,
Qəlbimiz göynəyib dönübdü nəyə.
Sənsiz necə gedək biz gələcəyə,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım?

Savalan başından atdı duvağı,
Çekdin qəlbimizə çal-çarpaz dağı.
Qoşqarın ürəyi partladı axı,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım?

Düşdü bir hecası indi sözün də,
Sındı bir teli də indi sazın da.
Vətənin bu gözəl güllü yazında,
Sən hara gedirsən, Zərifə xanım?

Qələmin gözümdən yaş axır indi,
Bu sözü mən hara, haraya yazım.
Dövlətim müstəqil oldu, nə gözəl,
O ulu öndərlə qırıldı sazım.

Aşığam, əlimdə sazım qırıldı,
Şirin dilimdə də sözüm qırıldı.
Dözməkdən bu dərddə dözümlə qırıldı,
Öndərsiz günlərə necə dözümlə mən?

Xalqımın ən böyük ağsaqqalıydı,
O, dünya görmüşdü, dərddən halıydı.
Xalqımın bütövlük o simvoluydu,
Öndərsiz günlərə necə dözümlə mən?

Həsreti dünyaya sığmazdı onun,
Bir kimsə sözündən çıxmazdı onun.
Zərifə yadından çıxmazdı onun,
Öndərsiz günlərə necə dözümlə mən?

Allahın xalqıma bir nemətiydi,
Allahın bəşərə məhəbbətiydi.
İnsanın insana sədaqətiydi,
Öndərsiz günlərə necə dözümlə mən?

On dörd dekabrda candan usandıq,
Çox-çox mətləbləri anladıq, qandıq.
Zərifə xanımı itirdik, yandıq,
Öndərsiz günlərə necə dözümlə mən?

Mən elə bilirdim o varsa əgər,
Kim mənim xalqıma durub söz deyər.
Bundan dil tutular, bellər bükülər,
Öndərsiz günlərə necə dözümlə mən?

Gözümdən axan yaş sel oldu o gün,
Ağlamaq ən gözəl dil oldu o gün.
Qoşa əllərimiz gül oldu o gün,
Öndərsiz günlərə necə dözümlə mən?

Vətəni dikəldib bir eylədi O,
Alimi şairi pir eylədi O.
Qurdu başdan-başa nur eylədi O,
Öndərsiz günlərə necə dözümlə mən?

Onun siyasəti qalacaq yadda,
Bir də o doğrulmaz qoca həyatda.
Əllər birləşmişdi tabutun altı,
Öndərsiz günlərə necə dözümlə mən?

Ölkə başçıları Bakıya gəldi,
Elə bil yıxılmış haqlar dikəldi,
Öldü, ölümüylə haraya gəldi,
Öndersiz günlərə necə dözümlər mən?

Zərifə xanımın varmı xəbəri?
Torpağa qovuşdu ellər rəhbəri,
Öldü millətimin o şah əsəri,
Öndersiz günlərə necə dözümlər mən?

Nə yaxşı dünyada İlham vardı,
Xalqımın halına yanan vardı,
O dərqli günlərdə ağlayanda O,
Oğlunu əliylə saxlayanda O,
Xalqımın gözündən yaşlar axırdı,
Dünya başdan-başa bizə baxırdı.
Başını əymişdi qara bayraqlar,
Sanki tanımırdı onu yarpaqlar.
Güllər ağlayırdı əllərimizdə,
Quşlar sızlayırdı göylərimizdə.
Buludlar göylərdə yavaş gedirdi,
Güllər gözümüzədən yaş içirdi.
Onu aparırdıq əllərimizdə,
Sanki tutulmuşdu dillərimiz də.

Ayaqlar torpaqdan qopa bilmirdi.
Gözlər öz yerini tuta bilmirdi.
Elə titrəyirdi dizimiz bizim,
Onu axtarırdı sanki gözümüz,
Bitib qurtarıbdı sanki sözümüz.
Qardaş tək durmuşduq tabutun altıda,
Sanki müxalifət yoxdu həyatda.
Bərabər olmuşduq dəfn günü biz,
Necə qovuşubdu bax, əllərimiz.
Onu aparırdıq başımız üstə,
Vətən ağlayırdı daşımız üstə.
Qaboy ağlayırdı, çalan Kamildi,
Kaman ağlayırdı, çalan Habildi.
Uzaqda, kənarda dayananmı var?!
Bakıda insanlar qalıbdı darda,
Xəzər də kənardan ləpələnirdi.
Elə bil tabuta səpələnirdi.
Onun arxasınca əl uzadırdı.
Sanki söz deyirdi, dil uzadırdı.
Hamını ağlamaq tutmuşdu yaman,
Gözlər qırmızıydı, qızarmışdı dan.
Bəs görən harada qalmışdı günəş?!
Şəfəqin hayana salmışdı günəş?!
Bəlkə də qorxurdu üzə çıxmağa,
Bakıya baxmağa, bizə baxmağa.

Gedirdi dünyadan böyük bir insan,
Onun xatirəsi çıxmaz yadımdan.
O, bizi ölümdən xilas elədi,
Vətəni çiçəyə, gülə bələdi,
Susdurdu biryolluq o, silahları,
Kəsildi, dayandı ana ahları.
Sanki nur gedirdi göyün üzündən,
Məna çəkilirdi sözün üzündən.

Belə bir itkiyə kim inanardı,
O, tabut içində sussun, dayansın.
Dahilər dünyada ölürsə əgər,
Onda göylər uçsun, zaman dayansın.

Başını tabutdan qaldırsa əgər,
Onda buludlardan günəş çıxacaq.
Dünyadan köç edir dahi insanlar,
Ölməyir dünyada dahilik ancaq.

Onu aparırlar, ürək qışqırır,
O böyük insanı aparmayın siz.
Odur vətənimin çarpan ürəyi,
Ürəyi sinədən qoparmayın siz.

Niyə qoparırsan gülü torpaqdan?!
Niyə ayırırsız dili dodaqdan?!
Ayırmaq olarmı qələmi sözdən,
Ayırmaq olarmı işığı gözdən?!

Fəxri Xiyabana çatmışıq indi,
Ürəyim astaca alışdı, dindi.
Bu necə acıdı, bu necə qəmdı,
Salam, Zərifə xanım.

Heydərin gəlibdi, gözlərini aç,
Ətrafa o şirin sözlərini saç.
Sirdaşın gəlibdi, qabağına qaç,
Salam, Zərifə xanım.

Məzarın üstünə gələrdi bir vaxt,
İndi çiynimizdə gətirdik onu.
O, bizi heç zaman itirməzdi, yox,
Bəs necə oldu ki, itirdik Onu.

Salam Səməd Vurğun, ey Cəfər, salam,
Sizə heykəl qoyan indi burdadı.
Salam Rəsul Rza, ey Xəlil Rza,
Sizi qəlbən duyan indi burdadı.

Elə bil bir misra düşdü qəfildən,
Ah qopdu nəğməli dodaqlarından.
Onu çiyimizdə aparsaq da biz,
Yollar ayrılmazdı ayaqlarından.

Biz onu yavaşca torpağa verdik,
Torpaq yaxşı bilir qoynunda kimdi.
İlahi, bu dərdə biz necə dözdük,
Hələ də gözümüz ağlayır, nəmdi.

Daha darıxmazsan, Zərifə xanım,
Sirdaşın yanında yatır, uyuyur.
O qara torpaqda uyusa da bax,
Bizi yağılardan yenə qoruyur.

Ey Zərifə xanım, ey ulu öndər,
Hər zaman, hər yerdə qoşa dayanın.
Qoşa gəlmişdiniz Azərbaycana,
Qoşa gəlmişdiniz, qoşa da yatın.

**Bir ömür yaşandı bizlərə örnək,
Tutdu məmləkəti barı-bəhəri.
Xalqıyla, eliylə döyünən ürək,
Yazdı könüllərə xatirələri.**

XIX Fəsil

Gözlər Prezidentin gözlərindədir,
Zərifə eşidir, Heydər hünəri.
İlhamın qüdrətli siyasətiylə,
Yazılır tarixin ağ səhifələri.

Avropa Şurası bizi dinləyir,
Artıq səsimizi eşidir dünya.
Dünyanın mötəbər iclaslarında,
Səslənən öndərin səsidir, dünya.

Necə çiçəklənir arzum, diləyim,
Necə qüdrətlidi ordumuz bizim.
Söz ilə dünyanı fəth eləyirdin,
Orduyla qorunur yurdumuz bizim.

Alimə, şairə hörmət edilir,
Sənin qiymətindi, Zərifə xanım.
Qadınlar qabağa, önə çəkilir,
Sənin hörmətindi Zərifə xanım.

Təptəzə məktəblər, evlər qurulur,
Baxışlar, bənizlər su tək durulur.
Şuşa dağlarında duman burulur,
Sənin həsrətindi, Zərifə xanım.

Göyçə dağlarında neçə gül qalıb,
Dünyanın telindən birçə tel qalıb.
Sazda çalınmamış «Sartel» qalıb,
Sənin xiffətindi, Zərifə xanım.

Dağlıq Qarabağdan çox incikik biz,
Elmdə, idmanda birinciyik biz,
Dünyanın fikrində bir inciyyik biz,
Sənin cürətindi, Zərifə xanım.

Azad yaşayıyıq doğma vətəndə,
Qulağı batıran güllə səsi yox.
Bakı axşamları gözəldi necə,
Adi bir quşun da qəm nəğməsi yox.

Çekir öz qoynuna küçələr bizi,
İşiq sellərinə düşüb gedirik.
Baxırıq öndərin tunc heykəlinə,
Səninlə, öndərlə fəxr eləyirik.

Burda ağaclar da azaddı, azad,
Başında quşu var, dibində gülü.
Burda daşların da xoşbəxtliyi var,
Az qala daşların açılısın dili.

Elə təmizdi ki, bizim küçələr,
Sular səkilərlə yerimək istər.
Ana qucağında ağlayan körpə,
Günəş saçağıyla kirimək istər.

İşiq şəhəridi Bakımız bizim,
İşiq yollarıdı yollarımız da.
Dostları sevmək var ürəyimizdə –
Düşməni öldürmək qollarımızda.

"Sizdən öyrənmişik qəhrəmanlığı"-
Dediyim hər sözüm ürəkdən gəlir.
Füzuli qüdrəti gəlir Bağdaddan,
Nəsimi cürəti Hələbdən gəlir.

Bizi öyrətdiniz belə yaşayaq,
O qara torpaqda yuxunuz şirin.
Sizi düşünürük hər gün həyatda,
Bu gözəl həyatda yuxunuz şirin.

Dolaşır dünyanı neft kəmərləri,
Sizin əlinizdi, sizin əliniz.
Hər səhər dil açır körpə uşaqlar,
Sizin dilinizdi, sizin diliniz.

Siz ağac əkdiniz, çiçək əkdiniz,
Biz sizdən öyrəndik təbiəti sevek.
Biz sizdən öyrəndik sevek tarixi,
Nadana, qanmaza əlvida deyək.

Vətənin uzağa gedən yolları,
Sizin fikrinizdən başlanıb demək.
Böyük Nizaminin əsərlərini
Siz bizə öyrətdiz vəsf eləyərək.

Siz bizə etibar öyrətdiniz ki,
Vətəni hər zaman qoruya bilək.
Siz bizə dostluğu öyrətdiniz ki,
Çörəyi hər zaman yarıya bölək.

Vətəni bölmək yox, çörəyi bölək,
Bu sizin əbədi nəsihətinizdi.
Qonşumuz dedi ki, vətəni bölək,
Bu, bizim onlara nifrətimizdi.

Haradan gəlmişik, hara gedirik,
Siz yaxşı bilirsiniz yolun sonunu.
Bizə öyrətdiniz yerdə qoymayaq,
Şəhid oğulların qızıl qanını.

Dediniz haradan, haraya gedək,
Gələcək əbədi qələbəmizdi.
Vətəni göz kimi qorumaq gerek,
Bu sizin əbədi tələbinizdi.

Şirindilli şairiyəm,
Bizim ana torpağın.
Nəğmələrlə sevinir.
Mənim dilim, dodağım.

Boylanıram hər yana,
Sizləri görürəm mən.
Keçdiyiniz yollara
Hey salam verirəm mən.

Sizinlə fəxr eləyir,
Yurdun oğlu, qızı,
Sizsiniz yurdumuzun
Parıldayan ulduzu.